

ПІДСУМКИ

ІНФОРМАТИВНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ УПРАВИ ТАБОРУ ЗА ЧАС ВІД 1. СІЧНЯ ДО 31.
ГРУДНЯ 1947. Р.

І. ПІДСУМКИ ПРАЦІ ТАБОРОВОЇ РАДИ.

/Звідоомлення Голови Таборової Ради на ліквідаційному її засіданні
в дні 10. листопада 1947. року/.

Звідоомлення Президії ТР буде дуже коротке: раз тому, що не хочу вживати тут стереотипних загальників, що в дійсності не мають ніякої конкретної вартості, а крім цього ще й тому, що при тісній співпраці Президії ТР з Управою Табору, а особливо з п. Командантом м-р Дужим М., я мусів би повторювати багато того, що вже було сказане в його інформативному звідоомненні. Особливо в ділянці т. зв. загальної таборової політики, її основних напрямних та у всіх конкретних важніших загально-таборових питаннях ця співпраця була така, що тяжко різко розмежувати діяльність самої Управи Табору від тісної діяльності Президії ТР чи самої Ради. При цьому зазначу, що Президія в своїй діяльності завжди спиралася на побажання чи рішення пленуму Таборової Ради, а коли деколи приходилося рішати їй самій у нагалих випадках, то Президія завжди вірно інформувала пленум і просила одобрити її становище в такому чи іншому випадку. І в тому місці мушу з повним вдовolenням та признанням сконтатувати, що Таборова Рада дуже коректно і лояльно та з повним зрозумінням своєї громадської відповідальності і відповідальності Президії ставилася до всієї діяльності Президії, чим давала повну підтримку у її нелегкій і навпаки дуже часто в тяжкій і складній праці. Правда, були і мусіли бути деякі розходження в поглядах Президії і Ради чи поодиноких її членів, але знову мушу з вдовolenням підкреслити, що при поважному і діловому підході до поодиноких питань Рада завжди вміла ці розбіжності думок вирівняти, звести їх до спільного знаменника і найти відповідне та на її думку найбільш доцільне рішення, яке після цього обов'язувало Президію і якого Президія дуже точно придержувалася.

Таборова Рада була вибрана 15. березня 1947. в складі 21 членів. На першому своєму засіданні Таборова Рада вибрала 5-тичленну Президію в такому складі: д-р М. Дольницький, голова, б. б. Смик, заступник голови, полк. В. Филипович, заст. голови, м-р І. Іванчук, секретар та м-р М. Дужий, член Президії. В дні 7. квітня м-ра М. Дужого вибрано командантом табору і на його місце до Президії увійшов п. Нагайський В. Президія в такому складі діяла до 20. 8. 1947., коли на місце м-ра І. Іванчука вибрано секретарем проф. Романишина Р.

За відчитну каденцію Президія відбула 22 засідання, а Таборова Рада відбула 16 пленарних засідань для обговорення біжучих і надзвичайних справ.

Діяльність Президії і Ради можна поділити на дві ділянки: а/ загально-еміграційну, отже діяльність зовнішню і б/ суто таборову, отже діяльність внутрішню.

На секторі зовнішньої діяльності треба ствердити, що не прийшло до ніякої зміни у відношенні до ОПУЕ в порівнянні з попередньою каденцією, бо і в самому ОПУЕ не настала ніяка зміна, хоч від пронаят-

них зборів з І.І.М.р.минає за десять днів повний рік. Зате Президія і Таборова Рада були завжди в тісному контакті з ЦПУЕ. Цей контакт виявлявся в цілій низці конкретних питань, таких, з якими ЦПУЕ зверталася до нас, чи таких з якими ми зверталися до ЦПУЕ. В першому ряді питань треба підкреслити справи національного податку, справи цілої низки загально-еміграційних збірок та акцій, справи загально-української виставки в Лондоні, різного біжучого звітування та інші. В другому ряді стоять справи, з якими ми зверталися до ЦПУЕ, як от в справі рескрінінгу, різні зловживання в наших магазинах, справа шпиталю, справа виборів та інші. Правда, треба сказати, що не завжди ми одержували в тих справах від ЦПУЕ таку допомогу, на яку ми розраховували, але про ці справи не місце тут говорити, бо це належить до компетенцій загального з'їзду ЦПУЕ, який єдиний має право оцінювати діяльність найвищої нашої еміграційної установи в загальному і в подробицях.

Президія в тісній співпраці з Управою Табору стояла в своїй зовнішній діяльності в тісному контакті з іншими українськими загально-еміграційними установами та організаціями. Наше відношення до акції СХС, до організації Пласту, СУН-у та інших, наш контакт з високими школами, головню з УВУніверситетом, наше ставлення до наукових організацій як УВАН і НТШ, до Переселенчої Ради, Театру Елавацького і Студії Гірняка свідчать про позитивне і лояльне ставлення української громади, репрезентованої Таборовою Радою до всіх українських культурних та наукових осередків. Вистачить згадати цілу низку поважних з'їздів, які відбулися в нашому таборі, як два наукові з'їзди УВАН, з'їзд НТШ, Кодифікаційної Комісії ЦПУЕ, з'їзд-відвідини представників союзу преси ДП, два пластові Джемборі, з'їзд СУМ-у, до яких Президія Таборової Ради мала завжди дуже близьке відношення, що тут констатую, не відбираючи цим в нічому великої заслуги нашої Управи в розв'язці цілої низки практичних питань.

Чи і наскільки Президія ТР вивязалася із цих усіх питань, хай осудить сама Таборова Рада. Ми мали один мінус, а може це й плюс, що ми не старалися широко розрекламувати нашої діяльності на сторінках преси, хоч під цим оглядом мали ми на це може більше права, як інші табори, про яких ми так часто читали в нашій пресі.

Щодо нашої діяльності на внутрішньому секторі, то треба цілком рішуче і щиро сказати, що праця Президії не завжди досягала тих успіхів, яких бажала при розв'язці конкретних питань. Цих питань було дуже багато. В першу чергу були питання, що торкалися структури самоуправи табору, переведення її в життя, господарські питання, питання контролю, засадничі і буденні біжучі справи, що торкалися життя мешканців табору. У всіх цих справах Президія в повному складі, або її голова відбули цілу низку конференцій з командантом табору і з директором ІРО та з їх поодинокими референтами. І на тому місці треба підкреслити, що в команданта табору Президія і сам її голова знаходили завжди повне зрозуміння обмірковуваних питань, то в керівних органів ІРО важко було добитися зрозуміння, з чого родилися поважні труднощі в роботі, які не завжди можна було перебороти. Згадаю тут такі справи, як дитяча кухня, крадежі в магазині, справа шпиталю, справа виборів та найновіша справа светерів. Всі ті справи були докладно обмірковувані Президією, були передавані на обміркування пленуму Ради, для вирішування поодиноких справ були вибрані окремі комісії, випрацьовувано і передавано ІРО та іншим рішальним чинникам потрібні меморіали і відбуто цілу низку інтервенцій. Деякі справи вдалося вирішити позитивно по думці рішень чи побажань Таборової Ради, інші залишилися досі нерозв'язані. Але з чистим сумлінням можу тут сказати, що за такий стан не несуть вини ні Президія, ні Рада, ні навіть Управа Табору.

Правда, можна дискутувати і ми дуже основно передискутоували на засіданнях Президії і пленуму Таборової Ради правильність і доцільність лінії нашої загальної таборової політики супроти керівних чинників. Ми дискутували чи держатися більш поміркованої тактики, чи більш рішучої, і сьогодні, здається, маю право сказати, що в цілому беручи, беручи особливо на увагу цілість життя нашого табору в порівнянні з іншими таборами, наша тактика показала правильною. Зрештою напрямні нашої тактики ми завжди узгоднювали з Таборовою Радою.

Що торкається взаємовідносин Ради з нашим таборовим громадянством, то треба, на мою думку, сказати, що вони були з малими виїмками нормальні. Наше громадянство в цій каденції поводитися більш дисципліновано, виказало більше громадського вироблення і в своїй більшості апробувало нашу тактику, або принаймні не ставило нам більших перешкод. Крім цього треба ствердити деяку байдужність нашого загалу до таборово-громадських справ, головню в останньому часі, здається під впливом загальної перевтоми, непевної загально-політичної ситуації, непевного найближчого майбутнього та комплексу питань, звязаних з переселенням, а вкінці також під впливом страшного положення нашої Батьківщини.

Моє звідомлення було б неповне, коли б я на кінець не згадав, що і Президія і Таборова Рада мали безпосереднє відношення до влаштованої нашим табором виставки. Про її перебіг та її значіння, особливо виставки в Гарміш, не буду говорити. Про це вже сказало своє слово наше таборове громадянство, а особливо наш український еміграційний загаль і чужинці на сторінках своєї преси, чи безпосередньо, записуючи свої вражіння в книзі відвідувачів.

Кінчаючи звідомлення, не можу не скористати з милого обов'язку якнайщиріше подякувати членам Президії за повне довіря і підтримку мене у сповнюванні моїх не завжди легких і приемних обов'язків голови ТР, а від цілої Президії подякувати Таборовій Раді за люблячу і на високому рівні поставлену співпрацю.

Здається, що можу спокійно і з чистим сумлінням перед собою, перед Вами, Панове Радні, і перед тими, що нас наділили своїм довірям, сказати, що ми виконували свої обов'язки чесно, так, як ми найкраще зміли і могли.

По нас прийдуть другі, вже в дещо іншому характері та з іншими компетенціями і може з іншими можливостями праці, але, я переконаний, прийдуть теж люди, яким буде на серці лежати загальне добро і які будуть виконувати свої обов'язки так, як виконували їх ми, без розрахунку на чиєсь признание, чи на чиюсь вдячність.

Міттенвальд, 9. II. 1947.

д-р М. Дольницький
голова ТР

З книги відвідувачів виставки в Міттенвальді:

"Моє вражіння з виставки є велике. Мимоволі находити думка, чи народ з такою великою культурою має право до вільного життя, чи має право засісти в колі вільних державних народів? А це, що тут бачу, це тільки, сказати б уривок з цього великого, прегарного українського мистецтва. Я переглянув кілька карток цієї книжки і бачу одушевлення чужинців. Як вони мало нас знають... Тим то заслуга аранжерів цієї виставки є прямо надзвичайно великого значіння! Честь Вам, Панове, що відхилили крихітку куртини і показали чужинцям мистецтво українських скитальців. О, коби осягти і на душевному полі нашого скитальчого життя були такі великі, як ці, на полі мистецтва, тоді моральна наша сила була б така велика, що нашими осягами чужинецький світ не тільки одушевлявся б, але мав би за честь говорити з нашими передовими в політичному житті, як рівні з рівними. О. Н. Вояковський, Апостольський Візитатор для українців католиків у Німеччині.

II. ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД.

Вже від довшого часу чулося в таборі нарікання деяких громадян, що Управа не звітує перед громадянством і в консеквенції цього громадянство не знає нічого про працю самої Управи. В першу чергу мушу подати вияснення, що, згідно з обов'язуючим в нашому таборі статутом, Управа звітує перед Таборою Радю, як еманациєю таборового громадянства. Управа Табору своєчасно зложила перед Таборою Радю докладне звітання із своєї праці.

Та не зважаючи на те, я ще авніше порішив вийти перед ширшу громаду з інформативним звітанням з діяльності Управи Табору за календарний 1947. рік, що й тепер реалізую в письмовій формі.

Ставши головою Управи нашого табору в дні 16.квітня 1947., я взяв собі справу з того, що на Управу і на мене наложено великі обов'язки. Я негайно приступив з моїми співробітниками до реалізування докладно випрацьованого плану, узгодненого з Таборовою Радю.

Праця була нелегка, бо з одного боку чинники УНРРА, а потім ІРО, через постійне впровадження щораз нових організаційно-адміністративних змін не дали праві змоги розвинути праці в бажаному напрямі і закріпити тверді адміністративні норми, а з другого боку деяка частина нашого таборового громадянства не завжди мала зрозуміння для відповідальної праці Управи Табору.

Ситуація під адміністративним оглядом ще більше ускладнилася, коли в дні 10.6.1947. доручено мені пост Команданта Збірства Табору в Міттенвальді.

І сьогодні я можу сміло ствердити, що всупереч всім перешкодам і труднощам Управа Табору втеркасерне все ж таки виконала намічений план і вивязалася з наложених на неї обов'язків.

Основним обов'язком Управи Табору було встановити і задержати правопорядок в таборі, бо тільки в правно упорядкованій громаді можливий нормальний розвиток всебічного громадського, культурного та національно-суспільного життя. Під тим оглядом Управа Табору станула на висоті свого завдання, хоч не мала в руках потрібних санкцій.

Під оглядом правного положення наш Табір упорядкований, а на сторожі того порядку стоїть Статут Табору і Правильник Управи.

Дальшим обов'язком Управи було розв'язувати питання харчові, одягові і мешканеві. Хоч тут було багато недоліків, які впливали не із злої волі Управи, зроблено все, що тільки можна було зробити. Управа старалася довести до консумента все те, що для нього було призначене.

Упорядковане під кожним оглядом шкільництво та гарний вислід праці культ.-освітніх установ та організацій табору доказують, що Управа не стояла здалека від цих справ. Немає сумніву, що розвиток культурного і господарського життя табору спричинила Управа Табору. Великою журбою Управи було матеріальне забезпечення учительства та шкільних закладів. І це завдання вдалося позитивно розв'язати.

Про господарське життя найкраще говорить звітання фінансового референта, який до Управи Табору живо цікавилася господарським життям і його правильно регулювала. Звітання фінансового референта виказує понад 2 мільйони обороту з усіх господарських трансакцій, поминаючи врати з німецьки джерел та обороти поодиноких статутів установ. Наші майстерні працюють доцільно і творять. Наші торговельні підприємства забезпечують таборову громаду в конечні пот би та збільшують наш загальний капітал. Наше господарське життя з кожним днем росте і могутніє.

Маючи добру і здорову господарську фінансову базу, Управа могла приступити до розбудови культурно-освітнього життя і забезпечити

допомогою тих, що такої допомоги потребують. Управа упорядкувала опіку над хворими, старцями, інвалідами, вдовами і сиротами і всім тим в міру потреби приходила з допомогою. Потребуючим виплачено суму к. 50.000 ім. і ця сума говорить сама за себе. В ділянці суспільної опіки Управа співпрацювала з місцевою станицею СХС.

Велика частина нашої еміграції, головню інтелігенція, є непристосована до твердого еміграційного життя, бо не має таких фахів і вмілостей, які забезпечили б емігранта в щоденний хліб. Тому Управа, створивши цілу низку фахових шкіл та курсів, у великій мірі розв'язала це пекуче питання. Сьогодні понад 1.500 осіб закінчили фахові курси та школи. Багато з них уже працюють за своїм новим фахом. Це вказує, що українська збірнота на еміграції не пропаде, бо вміє ставити чоло твердій еміграційній дійсності.

Крім великих зусиль української еміграції для вдержання і забезпечення своєї національної і фізичної субстанції, українська збірнота, яка знайшлася поза межами Рідної Краю, мусить сповнити велику місію, що на неї накладає страдаюча Батьківщина. Українська еміграція мусить пробити вікно в чужий світ і нашими культурними та організаційними надбаннями заговорити до цього чужого світу, вказуючи йому, хто ми та чого хочемо. Ми мусимо переконати світ, що ми є здібні керувати самі собою та, що без розв'язання української проблеми на Сході Європи не може бути й мови про тривалий мир в цілому світі. Маючи це на увазі, Управа Табору і на цьому відтинку станула на висоті завдання. Доказом цього є праця і досягнення наукових, мистецько-театральних установ, Пласту, спортових організацій та інших. Знаменитим засобом пропаганди українського імени серед чужих була виставка наших досягнень, влаштована в таборі і в Гарміш, майже виключно для німецької публіки. Виставка мала великий успіх.

Докладні дані про працю Управи знайдуть шановні читачі в дальших звідомленнях поодиноких референтів.

Управа, яку мені припала честь очолювати, свідомо того, що досягнення не були такими, якб не підтримка великої частини нашого громадянства і не жертвенна праця всіх співробітників Управи. Коли Управа не зробила чогось, що треба б зробити, або не зробила так, як цього вимагають наші потреби, то це сталося не із злої волі. Управа робила все, щоб облегшити тверду долю українського емігранта і приготувати його до важкого еміграційного життя.

Управа Табору старалася так вести громадою в Міттенвальді, щоб брами Рідного Краю не були перед нами закриті, коли нам доля дозволить вернутися із скитання.

Міттенвальд, 26. грудня 1947. р.

М. Духий
Командант Збірного Табору

З книги відвідувачів виставки в Міттенвальді: /по англійськи/
"Місце пошани у світі буде завжди віддане народові, подібному цьому, який продовжує свою роботу і культуру при подібних обставинах. Нехай же ці люди скоро знайдуть собі батьківщину з вільними народами світу". І. Г. Мордок, лейтнант-полковник.

"Це був найбільш чудовий і пам'ятний день за час мого перебування на окупаційному терені". Ольга Будек.

"Українське мистецтво є чудове і заслуговує найкращого признання за всі свої осяги". С. Штоник.

"Нехай ця виставка буде сходами до ясного успішного майбутнього".
Ф. Вненк і М. Г. Фюрман.

III. ЗАГАЛЬНО-АДМІНІСТРАТИВНА ЧАСТИНА.

а/ Загальний огляд.

Адміністративний Відділ координував працю всіх відділів Управи Табору Геркасерне та Управи Збірного Табору і старався швидко і по можливості прихильно полагоджувати всі прохання сторін, що впливали безпосередньо, письмово або телефонічно. У звітному часі Адміністративний Відділ мав різне число працівників, бо УНРРА, а пізніше ГРО, переводили часто редукації працівників та міняли число етатів.

В самому Адміністративному Відділі працювали такі особи: 1. Командант Збірного Табору, 2. Його заступник, 3. Адміністративний і персональний референт, 4. Секретар, 5. Машиніст, 6. Посильний.

Крім цього Командантові Табору підлягає безпосередньо таборова поліція.

Решта працівників підлягала тільки теоретично Адміністративному Відділові. Ці працівники фактично виконували самостійну працю, як національний лідер, книговедець, касієр, правний дорадник, контрольна комісія, пошта та інші. На перший погляд виглядає, що персонал Адміністративного Відділу дуже великий, але це виходить тільки з організаційної структури, яка не завжди себе на практиці виправдувала. Адміністративному Відділові доручено цілу низку обов'язків, які в дійсності до нього не належали.

Після реорганізації Управи Табору та проведення скорочення штатів, треба в деякі дні /понеділок і п'ятниця/ працювати дуже інтенсивно, щоб охоронити себе перед небажаними залеглостями тим більше, що від серпня 1947.р. передано Адміністративному Відділові видавання перепусток на виїзд для мешканців усіх чотирьох таборів.

Треба ствердити цілком об'єктивно, що дуже часто падають нарікання на провід нашої громади чи поодиноких референтів, але це явище зовсім зрозуміле тим більше, що довга і затяжна війна лишила свій негативний вплив на кожній одиниці. Треба звернути увагу на те, що референтів приходить полагоджувати денно к. 30-70 осіб. Мешканці нашого табору, як уже вище зазначено, не вміють панувати над своїми нервами і з місця гостро реагують на евентуальну негативну розв'язку їхньої справи. Все таки з приємністю стверджуємо, що за звітний час не було ні одного гострішого виступу, чи яскравого невдоволення в бюро Адміністративного Відділу.

За звітний час вплинуло до Управи Табору 1.929 письм, а то 1.085 письм від УНРРА та ГРО, 248 від українських центральних установ і 596 різних приватних письм від таборян і з-поза табору. За той сам час висло 1.230 письм, а то 342 письма до УНРРА та ГРО, 274 письма до різних українських центральних установ і 604 письма різним приватним адресатам.

Міттенвальд, 24.12.1947.р.

Ярослав Олексин
Адміністративний Референт

б/ Таборова поліція.

Загальний стан таборової поліції замикався цифрою 39 осіб. До цього числа входили також керівник слідчого відділу, секретар поліції Збірного Табору, секретар таборової поліції, 5 урядовців слідчої поліції, ключник таборової тюрми, команданти стійкових груп, їхні заступники та 24 поліцисти.

Ці 24 поліцисти виконували службу за таким порядком: при магазинах Ареа вартувало 8 поліцистів, в Бад Кольгруб 3 поліцисти і в таборі Геркасерне 13 поліцистів. Річ ясна, що при таких великих обов'язках чисельний стан нашої поліції, який теретично виносить 39 осіб, вповні не-

вистачальний. Для повного обставлення стійками всіх пунктів у нашому таборі потрібно найменше 47 поліцистів. Вдень таборова поліція виставляє 3 стійки і висилає перманентно стежі по цілому таборі, вночі поліція обслуговує 6 стійок і виконує стежі по цілому таборі. Крім цього вночі виконує службу вартівнича група, яка має за завдання вартувати від 17. години до 21. в будинку А біля всіх урядів, а після 21. години ця вартівнича група виконує службу біля театру, обох церков, СУМ-у, механічної майстерні та стаси.

Нічна поліційна служба перевела 32 нічні контролі мешкань. На основі цих контроль стверджено, що багато мешканців нашого табору цілими тижнями перебувають поза табором. Стверджено також, що на терені нашого табору перебуває постійно велике число нічліжар, незголошених на поліції згідно з обов'язуючими приписами. Це діється мабуть тому, що табір не має огорожі з трьох сторін і дуже багато осіб входить і виходить з табору без контролю.

Доволі цікаво представляється кримінальна хроніка, яку дуже уважно веде слідчий відділ. У звітному періоді на терені нашого табору заанотовано один випадок самогубства через повішення. Дня 21.12.1946.р. у таборовому шпиталі повісився Діаз Наварро /іспанець/. Причин цього самогубства не вдалося ствердити.

Дня 26.5.1947. в тому ж шпиталі мешканка нашого табору Голуб Марія задушила свою 7-денну дитину. Звироднілу матір віддано до військового суду.

Таборова поліція занотувала три катастрофи, в яких було 9 ранених і 1 забитий. Стверджено впродовж року 24 випадки влому, з чого вдалося в 11 випадках відкрити вломників і передати в руки справедливості. З того було 13 випадків вломів до загально-таборових установ і 11 вломів до приватних мешкань.

Слідча поліція притримала на терені нашого табору двох підозрілих мужчин, яких після переслухання як шпигунів на користь чужих держав, передано американській військовій владі.

За звітний період занотовано 47 крадіжей, з того 16 в магазинах та кухнях і 31 у приватних мешканнях. Тільки в 38-ох випадках викрито справників крадіжей. Виновників передано військовому судові в Гарміш та німецькій поліції в Міттенвальді. На бажання пошкодованих уморено дві справи. Невияснених крадіжей було 13. Обвинувачені у викритих крадіжах в 72% були не українцями. Тільки 28% у викритих крадіжах становили українці, мешканці нашого табору.

На терені табору притримано 29 осіб, які не мали дозволу на перебування в таборі. З того 3 особи передано до диспозиції німецької поліції в Міттенвальді /це були німці/, а 7 осіб не німців віддано військовому судові в Гарміш.

Занотовано 19 випадків присвоєння чужого майна. З того 11 осіб за присвоєння загального добра віддано військовому судові в Гарміш, з яких 9 суд засудив на різні кари. 8 обвинувачених за присвоєння майна приватних осіб потягнуто до відповідальності: трьох передано військовому судові в Гарміш, двох покарано 24-годинним поліційним арештом, а справу трьох обвинувачених, на бажання пошкодованих, уморено.

Таборова поліція зела боротьбу з чорною торгівлею. Поліція інтерв'ювала в 38-ох випадках. З того 7 осіб, притриманих на виконуванні забороненої чорної торгівлі передано до диспозиції американського військового суду, 11 осіб німецької національності із сконфіскованим товаром передано німецькій поліції в Міттенвальді, 3 особи передано німецькій поліції в Мюнхені, і 7 осіб покарано поліційним арештом. Між арештованими 28 особами за чорну торгівлю було 6 українців, 9 інших національностей і 13 німців.

Занотовано 18 випадків образ. З того занотовано 7 випадків образ урядовців підчас виконування службових обов'язків та 11 образ приватних

осіб. У всіх випадках передано справи до полагодження таборовому судові Єгеркасерне.

У звітному періоді занотовано 16 випадків побиття. З того в 7-ох випадках передано справу військовому судові в Гарміш, в 4-ох випадках німецькій поліції в Міттенвальді і в двох випадках передано справу таборовому судові.

В минулому році в таборівій поліції зголошено 173 згуби документів та різних дрібниць приватного вжитку. З того знайдено і віддано пошкодованим 15 згублених речей і документів. Окремо поліції зголошено 9 знайдень, що передано пошкодованим.

Таборова поліція переводила розшуки за різними проступниками, обвинуваченими за крадіж. У 29 випадках таборова поліція знайшла і арештувала 11 осіб, у тому двох українців. Крім цього розшукувала за політичними проступниками і з 8-ох осіб вдалося поліції знайти тільки двох та передати до диспозиції відповідної влади. У згаданих 8-ох випадках ішло тільки про не українців.

Таборівій поліції зголошено 6 випадків подружних непорозумінь. Пять справ уморено і тільки одну справу передано до полагодження таборовому судові.

Крім цього поліція інтервеніувала в різних випадках на домагання деяких таборових урядів та приватних осіб. Відбуто 31 інтервенцію і всі з позитивним вислідом.

Упродовж року занотовано 13 випадків надужить. Три випадки передано військовому судові, 3 уморено і 7 випадків покарано поліційним арештом.

Таборова поліція видала 1.356 посвідок моральності бажаючим емігрувати. В 12 випадках відмовлено видачі таких посвідок.

В таборівій тюрмі було 612 в'язнів, з того 431 арештований таборівій поліцією. Цих в'язнів після проведення слідства звільнено або передано військовому судові в Гарміш, чи то німецькій поліції в Міттенвальді. Крім цього в таборівій тюрмі 32 в'язні, засуджені військовим судом у Гарміш відсиджували свою кару аж до моменту примусової репатріації на батьківщину. Крім цього відсиджували свою кару в таборівій тюрмі 149 в'язнів, засуджених військовим судом.

Із числа 431 арештованих табровою поліцією було 142 українці і 289 чужинців. З того передано військовому судові 60 арештованих, а то 48 чужинців і 12 українців. Між 32 засудженими на примусову репатріацію українців не було. Із 149 в'язнів, які відсиджували кару в нашій таборівій тюрмі було 17 українців і 132 чужинці.

Таборова поліція стверджує konieczність створення окремого карно-адміністративного апарату з деякими санкціями, бо є дуже багато справ із щоденного життя табору, які обтяжують працю поліції, або переходять її компетенції, але за дрібні ці справи, щоб їх передавати військовому судові.

Міттенвальд, 31.12.1947.р.

Юрій Венгльовський
Командант Таборової Поліції

в/ Таборова пошта.

Таборову пошту веду вже рік і полагоджую згідно з приписами німецької пошти всі справи, що входять в обсяг пошти. Таборова пошта приймає посилки листові звичайні і поручені в край і за кордон, пакки до вартости 1.000 марок і звичайні до 15 кг. ваги, згідно з німецькими поштовими приписами. Наша пошта приймає телеграми, вського роду листи та пакки за післяплатою до суми 1.000 нм. Також наша пошта приймає такі самі пересилки для таборового населення з місцевої німецької пошти.

В минулому році таборова пошта відсилала місячно к. 250 поручених

листів, 3.200 звичайних листів та карток, 240 пачок, 120 переказів на суму понад 60.000 нм., 200 штук поштових пачок та 90 грошових переказів. Денно виходить з нашого табору понад 200 звичайних краєвих і заграничних листів. Пошта продає денно значків на 70 нм.

Щоденно таборова пошта розділює поміж мешканців табору понад 400 звичайних листів і пересічно 380 поручених листів місячно. Крім цього в місячному обрахунку наша пошта одержує і доручує мешканцям табору місячно 250 товарових пачок, 200 штук поштових і телеграфічних переказів на суму 180.000 нм.

З нового бюро забирають пошту для населення ब्लюкові і доручують її адресатам. За поштові чинності таборове населення не платить ніяких окремих оплат, крім звичайних, приписаних німецькою поштовою владою.

Міттенвальд, 24. ІЗ. 1947.р.

Чорнобай Петро
Керівник Пошти

г/ Таборова амбулаторія.

В таборовій амбулаторії Сгеркасерне працювало в першій половині року 9 лікарів і 6 медсестер. В другій половині року працювало тільки 5 лікарів, 3 медсестри та 1 разстраційний урядовець. Лікарі виконували такі функції: головний таборовий лікар, лікар амбулаторії, лікар дитячих хворіб, зубний лікар і санітарний.

На загальному відділі /хворі від 17 року життя/ прийнято 1.234 хворих, уділено 8.756 лікарських порад, переведено 758 дрібніших операцій, зроблено 2.448 лікарських впорскувань, спрямовано 1.180 хворих до місцевої лікарні, 506 до позамісцевих лікарень та пересвітлено Рентгеном 251 особу.

Стверджено такі інфекційні недуги: туберкульоза легенів 36 випадків, туберкульоза інших органів 7 випадків, сифіліс 6 випадків, Гонорея 6 випадків, кір 5 випадків, свинка 13 випадків, дифтерія 3 випадки. Лікарі амбулаторії уділили хворим у таборі лікарських порад у 2.156 випадків.

На дитячому відділі прийнято 437 хворих дітей та уділено лікарських порад у 4.134 випадках. Серед дітей стверджено туберкульозу легенів перібронхіальних залоз в 22 випадках, туберкульозу легенів у 5 випадках, свинку /муме/ у 114 випадках, кір у 26 випадках, дифтерія у 36 випадках, шкарлятину у 3 випадках і 152 дітей спрямовано на Рентген.

Дитяча порадня /діти від 0-3 років/ прийняла 280 дітей і уділила 620 лікарських порад. Патронажна сестра відвідала дітей у мешканнях у 511 випадках. Серед дітей стверджено рахіт 73, анемію 65, туберкульозу перібронхіальних залоз 21, кір 26, муме 12, диспепсія 33. До шпиталів спрямовано 37 дітей і 43 дітей вислано на Рентген. Зроблено пробу Піркетта у 25 випадках, з того у 20 випадках з позитивним вислідом.

Шкільний лікар оглянув в дитячому садку 77 дітей і ствердив нормальну вагу у 29 дітей. Іншим бракує до нормальної ваги 1-6 кг.

В народній школі оглянено 152 дітей. Тільки 65 дітей виказує нормальну вагу, іншим бракує від 1-7 кг. ваги.

В середніх школах оглянено 253 дітей. 120 виказують нормальну вагу, іншим бракує до нормальної ваги від 1-22 кг.

Серед дошкільної і шкільної молоді стверджено в 178 випадках анемію і в 268 випадках недоживлення. На Рентген спрямовано 46 дітей. Туберкульозу легенів стверджено у 5 випадках і туберкульозу перібронхіальних залоз у 22 випадках.

В квітні 1947.р. оглянено і зацплено проти черевного і пттистого тифу 3.630 осіб. Проти дифтерії зацплено 333 дітей і проти віспи 190 дітей.

Оглянено 187 осіб, які мають документи на виїзд до Америки та 336 виїжджаючих до Бельгії і 251 члена їх родин.

На виїзд до Канади, Англії, Парагваю, Марокко та Венесуелі оглянено 597 осіб.

В таборі в звітному році було 23 випадки смерті.

Курс медсестер закінчило 13 учасниць і курс першої допомоги 13.

Загально серед мелканців табору стверджується в багатьох випадках авітамінозу, недомагання плунка, та свіжі випадки туберкульози через невідповідне харчування.

Зубний лікар прийняв 1.232 хворі і зробив 3.075 лікарських забігів.

Санітарний лікар переводить щодня перегляд табору та переводить медичний огляд персоналу кухонь і магазинів.

В 945 кімнатах переведено дезинфекцію, у тому в 25 кімнатах після інфекційних хворіб.

В таборі є 9 купалень з 83 душами та 18 ваннами. В усіх бльоках є 87 кльозетів з 266 мушлями, з того в чотирьох кльозетах нечинні 16 мушель. Для щоденного користування населення є 87 вмивалень. На відпадки й сміття на терені табору є 9 бетонових смітьорок.

Таборова амбулаторія не могла вповні вивязатися із свого завдання з браку відповідного приміщення. Не вдалося досі замонтувати рентгєнівський апарат та zorganizувати жіночої амбулаторії, хоч устаткування для цього є в нашому розпорядженні.

Міттенвальд, 24. ІЗ. 1947. р.

д-р В. Коцюба
Таборовий лікар

г/ Мешканева справа.

На день 31. січня 1947. р. в мешканевому відділі працювало 113 урядовців та робітників. В дні 31 грудня 1947. число урядовців і робітників зменшилося до 25 осіб. Мешканевий відділ мав за завдання приміщувати і переміщувати мешканців, вести облік таборового майна, здійснювати санітарний нагляд та завідувати таборовим транспортом.

У звітному періоді вплинуло 410 прохань в справі переміщення, з яких позитивно полагоджено 274, відмовно 104 з огляду на відсутність основних причин та аргументів і 32 прохань залишилися неполагодженими з браку відповідних приміщень. Крім цього полагоджено дуже багато мешканевих справ, які впливали до відділу безпосередньо, без письмових заяв. В тому часі виставлено 1.382 спрямування на мешкання, на основі яких приміщено новоприйнятих або новонароджених 981 особу і переміщено 2.142 осіб. Забезпечено належним приміщенням деякі робітні, дитячий садок і школи, а головню гімназію і народну школу, яких забезпечено вповні відповідними приміщеннями.

В звітному періоді роблено все можливе, щоб вдержати санітарний стан табору на відповідному рівні. Спершу очистку бльоків робили окремі чистільники, а коли їх зредуковано, відповідальність за санітарний стан бльоків перейшла на самих мешканців.

Кінним транспортом в минулому році були забезпечені пошта, харчові магазини, техічні магазини, робітні, кухні, город та очистка табору.

У звітному періоді видано мешканцям табору 1.732 ковдри, 143 коци, 367 полевих ліжок, 94 печі, 76 паф і 61 матрац. Ковдри і коци одержано з центральних магазинів в 60% старі. Інших частин устаткування не вдалося одержати. В таборовому готелі переночувало понад 5.000 осіб, а заінкасовані гроші за нічліг відпроваджено до табової каси з призначенням на шкільний фонд. Мешканевий відділ полагоджував також інші біжучі справи, як приділювання опалу вогким кімнатам і без центрального опітання та інше.

Всього на мешканєва площа, призначена на мешкання, виносить 16.857 кв. метрів. З того використано для інших потреб 3.369 кв.м, для мешканців залишилося 13.588 кв.м. Крім цього використано непристосованої до мешкання площі 10.210 кв.м.

Загальне число кімнат, пристосованих до замешкання, замикається цифрою 608, а в тому числі є такі кімнати: 3-особові 37, 4-особові 162, 5-особові 85, 6-особові 20, 7-особ. 24, 8-особ. 14, 9-особ. 210, 10-особ. 11, 11-ос. 2, 12-ос. 2, 14-ос. 8, 15-ос. 3, 17-ос. 4, 19-ос. 11, 20-ос. 2, 22-ос. 4, 24-ос. 1, 28-ос. 1, 29-ос. 1, 30-ос. 3, 32-ос. 1, 34-ос. 1 і 37-ос. 1.

Із загального числа кімнат використано для таборової адміністрації 28 кімнат, для лікарні 68 кімнат, для шкіл і дитячого садка 10, для кооперативу 1 кімнат і для робітень 4 кімнати, у тому числі 46 малих кімнат. Для мешкальних цілей залишається 497 кімнат. Крім цього мешканці використали непристосовану мешкальну площу і створили 112 окремих кімнат.

Міттенвальд, 31.12.1947.р.

Снігура
Мешканевий Референт

д/ Уряд Праці.

Уряд Праці має за завдання випукувати працю для мешканців табору та устійнювати фаховість працездатного населення. Для цієї мети наладнано картотеку мешканців табору у віці 18-65 років.

В минулому році Уряд Праці спрямовував мешканців до праці в таборі і поза табором, в залежності від фаху робітників.

В дні 1.червня 1947. Уряд Праці вів у своїй евіденції 1.157 працездатних мужчин і 953 жінки.

В початкових місяцях минулого року в адміністрації табору та різних підприємствах і установах працювало 1.058 осіб. При кінці звітнього періоду число працюючих зменшилося до 947.

У зв'язку з посиленням еміграційної акції стан працездатних мешканців нашого табору зменшився майже на 30%.

В кінцем грудня 1947.р. стан працездатности нашого табору представлявся так: 1.128 мужчин і 572 жінки. З цього числа працюють 735 в таборовій адміністрації, установах і підприємствах, 56 в Гарміш і 48 поза табором. Разом офіційно визнаних за працюючих є 839 осіб.

Стан непрацюючих в нашому таборі виявляється цифрою 851 особа, у тому 197 студентів, 27 інвалідів і 393 хворих. Здібних до праці, але непрацюючих є в нашому таборі 238 осіб.

З цього числа визивано щоденно пересічно до праці 30 осіб, з яких зивлялося звичайно 5%. Це є негативне явище нашого таборового життя.

Істотно працюючі в таборі та в Гарміш одержували додатковий харчовий паїк, папіроси і платню, доривочним робітникам плзчено тільки папіроси.

В загальному виплачено працівникам з нашого табору за час від 9.5. до 17.12.1947.р. 890.360 шт. папіросів та видано 22.058 додаткових харчових паїків.

До Уряду Праці вплинуло 1.863 письма та вийшло 1.250 письм. При Уряді Праці існує група постійних робітників в числі 15 осіб, яка виконує всі вантажні роботи в таборі.

Міттенвальд, 24.12.1947.р.

Ст. Романець
Керівник Уряду Праці

З книги відвідувачів виставки в Гарміш /по німецьки/:

"Це, що я перед роками пізнав, підтвердилось сьогодні. Українці - це народ гідний пошани". Ганс Бухнер.

"Багато німців повинно подивляти ці зразки правдивого мистецтва і навчитися з цього, що й інші сусідні народи мають високо вартісне мистецтво". - Маєр Йозеф, ректор Гарміш-Партенкірхен.

IV. КУЛЬТ.-ОСВІТНІЙ ВІДДІЛ І СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ.

а/ Загальний огляд.

Відділ Культ.-освітній і Суспільної Опіки складається з 9 підвідділів: а/ Загальної канцелярії, б/ Інформаційного, в/ Реєстраційного, г/ Одягового, ґ/ Суспільної Опіки, д/ Шкільного, е/ Позашкільної освіти, є/ Фахового навчання, ж/ Еміграційного.

В цьому відділі працюють 29 осіб, крім учительства.

До канцелярії відділу належить загальне керівництво і контролю праці підвідділів, кореспонденція та інше.

б/ Інформаційний підвідділ.

Інформаційний підвідділ був зорганізований в дні 20.6.1947. в складі трьох урядовців під проводом керівника п. Миколи Триша.

Метою зорганізування цього підвідділу було: інформування мешканців Збірного Табору, розшуки невідомих, поради в різних справах таборового життя, переклади та оголошення і перенесення мешканців з табору до табору.

З 20.6. до 1.10.1947. перевів Інформаційний підвідділ 328 перенесень до різних таборів, виготовляючи при тому всі потрібні заяви і документи. Підвідділ подавав зацікавленням всі потрібні інформації у зв'язку з їхнім перенесенням.

За звітний час видав підвідділ 1.140 несталих перепусток, уділював денно пересічно 42 інформації, видав 36 постійних перепусток для урядовців, перевів кореспонденцію у зв'язку з розшуками в 117 випадках, видав 150 оголошень, зробив 44 переклади на різні мови, відбув 65 ширших і вузких конференцій та інтервеніював у 143 різних справах.

В дні 15.9.1947. зредуковано склад працівників підвідділу до 1 людини. З того часу підвідділ веде його керівник.

Міттенвальд, 24.12.1947.р.

Триш Микола
Керівник підвідділу

в/ Реєстраційний підвідділ.

Реєстраційний підвідділ провадить картотеку ДП-2 і ДП-3, оформлює новоприбулих до табору, новонароджених та переводить виголошення з табору до шпиталю, на лісові роботи та інші виїзди. Підвідділ переводить постійну перевірку виголошених з табору і зголошених у тісній співпраці з Мешканевим відділом та Урядом Праці. Далше підвідділ перевіряє списки мешканців табору разом з бюро видачі харчових карток.

Підвідділ веде кореспонденцію з Урядом Цивільного Стану, виготовляє щоденні рапорти, виставляє тимчасові посвідки, веде реєстр населення, беручи під увагу стать, вік та інше. Крім цього підвідділ виготовляє реєстри мешканців для видачі харчових карток та полагоджує всі формальності з перенесенням мешканців одного табору до іншого на території Збірного Табору.

Реєстраційний підвідділ веде докладну статистику руху населення. На день 1.1.1947. число населення табору 6ґеркасерне виносило 3.393 мешканців. Впродовж січня табір 6ґеркасерне покинули інші національності і в дні 1.2.1947. число населення нашого табору замикалося цифрою 3.104, у тому числі 17 поляків і 2 турки. В минулому році з табору вибуло 960 осіб і прибуло 644, у тому 84 новородки.

В дні 23.12.1947. число мешканців 6ґеркасерне виносить 3.087.

В Реєстраційному підвідділі працює 9 осіб, з того 5 в окремому бюро видачі харчових карток. Керівником Реєстраційного підвідділу є Середюк Богдан, а керівником бюро видачі харчових карток є Малкович Михайло.

Продовж 1947.р.видано 159.421 харчову картку, з того 123.211 для нормальних консументів /на 1.кухню 60.635, на 2.кухню 62.576/, дитячих карток 18.855, окреме харчування 3.535, сухий приділ 12.531, для курсантів на різних курсах 120 і 2.967 через Мессінг-Геркасерне.

Міттенвальд, 24.12.1947.р.

Богдан Середюк
Керівник Реєстраційного Підвідділу

г/ Одяговий підвідділ.

Одяговий підвідділ розділював поміж мешканців табору Геркасерне а від червня 1947.р.також між мешканців Піоніркасерне одяги та взуття, що їх передавала для таборян УНРРА а пізніше ІРО. За той час видано чоловікам 1.321 пару нових і старих черевиків, 1.730 верхніх сорочок, 239 убрень, 61 німецьку блюзу, 609 штанів, 397 плащів і курток /нові і старі/ 1.568 підштанців, 1.502 підсорочки, 2.332 пари скарпеток, 313 капелюхів і шапок, 800 хустинок до носа, 748 пар рукавиць, 565 штук робочих блюз, 742 робочих штанів, 4 вовняні шалі.

В тому самому часі для жінок обох таборів /Гер-і Піоніркасерне/ видано 1.016 пар черевиків, 1.175 суконок, 559 плащів, 1.841 пару панчіх, 1217 підсорочок, 555 нагрудників, 1.299 пар реформ, 53 капелюхи, 51 парочки, 20 комбінацій, 15 фартухів, 31 вовняний шаль, 181 пару дерев'яків, 57 шт. пасів для жінок. Для обох цих перших груп видано разом 3.550 шт. светрів.

Хлопці від 14-17 років життя одержали 68 пар черевиків, 111 сорочок, 43 убрання, 36 блюзок, 26 штанів, 32 куртки, 114 підштанців, 98 підсорочок, 187 пар скарпеток і 44 пари рукавиць.

Дівчата від 14-17 років одержали 57 пар черевиків, 134 суконки, 53 плащі, 132 пари панчіх, 110 реформ, 113 підсорочок і 58 нагрудників.

Хлопці від 6-13 років одержали 91 пару черевиків, 116 сорочок, 96 убрень, 14 штанів, 11 блюзок, 33 плащі, 66 підштанців, 196 підсорочок, 310 пар скарпеток і панчіх, 11 капелюхів і 210 светрів /старих і нових/.

Дівчата від 6-13 одержали 68 пар черевиків, 196 суконок, 87 плащів, 206 пар панчіх і скарпеток, 129 реформ, 191 підсорочку, 18 капелюхів, 200 светрів /нові і старі/.

Діти від 2-5 років одержали 176 пар черевиків, 189 пар штанів, 282 суконки, 49 майточок, 414 підсорочок, 103 плащі, 296 шапочок, 24 убрання, 521 пару панчіх і 6 шт. блюзочок.

Діти від 0-2 роки одержали 909 пеленок, 166 сорочинок, 259 штанців, 273 майточок, 183 кафтаніки, 343 підсорочинки, 164 вовняні шалі, 82 підборідки, 63 шапочки, 77 пар черевичків, 127 вовняних штанців, 41 пару рукавичок, 19 пар панчіх, 18 шт. цебриків до купання.

Дітям від 0-5 років життя видано 36 кг. волічки.

Крім цього Одяговий підвідділ видав для мешканців табору 3.411 румників, 333 сінники, 10 ковдер, 325 наплечників, 60 хлібаків, 10 кг. верхньої шкіри /юхт/, 20 кг. спідньої шкіри /брандзолі/, 1.727 пар гумових золівок, 1.692 пари гумових обцасів, 771 пару шкіряних обцасів і 26 шт. протимо-скітних сіток.

Міттенвальд, 27.12.1947.р.

Б.Олександрівський
Керівник Одягового Підвідділу

г/ Підвідділ Суспільної Опіки.

Підвідділ Суспільної Опіки - це може найбільш популярний уряд Управи Табору. Його завдання - помагати всім, хто помочи потребує. В першу чергу підвідділ Суспільної Опіки опікувався хворими, вдовами, сиротами, інвалідами, старцями та іншими потребуючими.

З початком 1947.р.цей підвідділ мусів зорганізувати допомогу тим,

яким відібрано право ДП. В першу чергу треба було дати тим людям правну поміч, а після того допомогти їм також матеріально. Організувався спеціальний комітет під проводом інсп. Гафтковича В. і цей комітет зайнявся допомогою акцією.

Всіх позбавлених права ДП було в нашому таборі 95 осіб. Майже всі вони зложили відклики від рішень скрінінгової комісії. Відклики виготовляли місцеві правники під проводом д-ра Занькова Михайла.

Внаслідок відкликів привернено право ДП 14 особам. Після цього залишилася ще поза правом ДП 81 особа. Цим людям Управа Табору допомагала виробити собі німецькі кенкарти і одержати приватні мешкання.

Організована збіркова акція дала у висліді 19.316,90 нм. і 1.926 шт. та інші ужиткові продукти.

З того виплачено мешканцям табору, що втратили право ДП, 83 допомоги на суму 16.492,15 нм., а крім того видано їм також всі зібрані продукти.

В дальшій своїй праці підвідділ опікувався хворими на терені нашого шпиталю, а також по інших шпиталях, як Швабінг, Нойбург, Гавтінг, Гаар, Бад-Верісгофен, Міттенвальд /міська лікарня/, Віслух /біля Гайдельбергу/ і Фюрстен-Фельдбрюк. Допомога хворим була в грошах і харчах.

Допомогу хворим уділявано на основі особистих спостережень керівника підвідділу щодо матеріального стану потребуючих та на основі інформацій сторонніх громадян.

Грошові допомоги уділявано з фондів Управи Табору. Деякі громадяни складали для хворих у підвідділі Суспільної Опіки овочі та ярину. З приділу католицької акції роздано хворим 240 пшенок конденсованого молока. Шоколяда з цього приділу та інші речі були передані Комітетові Опіки над Школами для розділу поміж шкільну дітвору з нагоди свята Миколая.

На терені нашого табору підвідділ Суспільної Опіки зареєстрував 96 вдів, 77 півсиріт до 18. року життя та 10 круглих сиріт, з яких 3 виїхало до Америки і 3 до ближчої рідні в інших таборах. Сьогодні на терені табору є ще 4 круглі сироти. Крім цього підвідділ зареєстрував 52 старців понад 65 років життя.

Підвідділ Суспільної Опіки видав 127 допомог в грошах на суму 45.245 нм. марок. Крім цього видано 147 харчових пачок хворим нашим таборянам, а також закуплено багато ліків, яких не мала шпитальна аптека.

Відпоручники підвідділу Суспільної Опіки відвідували хворих у шпиталях. Два рази в тиждні виїздили наші відпоручники і відвідали шпиталь у Швабінгу 5 разів, в Гаарі 7 разів, у Фюрстен-Фельдбрюк 2 рази, у Бад-Верісгофен 3 рази і в Гавтінг 1 раз. Хворим висилано часописи, книжки та вислано 58 листів. Від хворих одержано 27 листів.

Треба зазначити, що підвідділ Суспільної Опіки не міг полагодити багато справ задовільно, але сталося це з незалежних від працівників підвідділу причин. Дуже багато громадян ставить до підвідділу завищені вимоги. Для прикладу треба подати такий факт: Деякі батьки віддають своїх хворих дітей до лікарні і навіть не навідується до них, уважаючи, що це є обов'язок Суспільної Опіки.

Від трьох місяців підвідділ СО платить навіть кошти похоронів.

Засоби підвідділу рішуче замалі, щоб можна було як слід виконати наложені на СО обов'язки.

Міттенвальд, 24.12.1947.р.

Н.Яворська
Керівник Підвідділу СО

д/ Культурно-освітня і шкільна справа.

За півтора року нашого перебування в одному таборі виконано чимало корисної праці в культурно-освітній ділянці. Коли ми сьогодні маємо певні досягнення на тому полі, то все це завдячуємо власній ініціативі, організаційному хистові проводу нашого табору та моральній і матеріальній

допомозі одиниць, а тс й цілих груп нашої суспільности. На пройдену шляху нашої праці доводилося поборювати багато труднощів і перешкод. Деякі наші корисні починання на культурно-освітньому полі не знаходили належного розуміння в чужих керівних чинників ні з морального, ні з матеріального боку. Найчастіше доводилося зустрічати перешкоди на шкільному ґрунті.

Брак відповідних шкільних приміщень та шкільного устаткування дуже гальмував працю в наших школах. Та все таки, завдяки сильній волі та спільному зусиллю нашого громадянства, переборено багато труднощів і перешкод. Праця в школах ішла безперебійно завдяки впертій праці наших педагогів, доволі скромно оплачуваних. Сьогодні зовсім сміло можемо собі сказати, що ми не змарнували півторарічного перебування в таборі і дали нашої молоді все те, на що нам дозволили наші власні духові й матеріальні засоби.

Наше таборове громадянство поставилося до справи шкільництва з великою увагою. Молодь у шкільному віці знайшла в нашому таборі сприятливу виховну атмосферу. Зараз після приїзду сюди частини громадян з Карлівщини, приступлено до організації цілої низки шкіл. Після приїзду другої групи громадян організації нашого таборового шкільництва завершилися.

Спершу відкрито народну школу і деякі середні, а пізніше реальну гімназію і музичну школу. Старання самих вірних розбудовано українську католицьку і українську православну церкви.

Для піднесення фахової освіти серед таборового громадянства зорганізовано цілу низку фахово-вишкільних курсів. З них найбільшою ефектенцією втішалися шоферські, кравецькі та шевські курси. Шоферські курси випустили досі кілька сотень добре вишколених шоферів. Велика частина з них працює сьогодні за своїм фахом у таборі і поза табором.

Культурно-освітній відділ весь час дбав і дбає про культурну розвагу для громадянства. Для реалізації своїх завдань зорганізовано таборову театральну трупу, яка під проводом п. Березенка М. дає цілу низку вистав у таборовому театрі. Наймолодших глядачів розважав ляльковий театр. Крім цього до табору приїздили на гостинні виступи театральні ансамблі наших найкращих театрів на еміграції, а часом також ансамблі інших національностей. Театри під дирекцією Блавацького і Гірняка мають вже свою вироблену марку серед українців та серед чужинців і тому зовсім слушно втішаються великою популярністю серед нашого таборового громадянства.

Крім цього на сцені нашого таборового театру виступали оперний український ансамбль з Мюнхену, різні наші найкращі хори, капеля бандуристів та наші найкращі співаки-солісти /О. Руснак, В. Матіяш, О. Стецура та інші./.

В таборі відбувалися і відбуваються різні відчити та наукові реферати, виголошувані місцевими або запрошеними прелегентами. При цій нагоді треба згадати про те, що в нашому таборі відбулися в 1947.р. два наукові зїзди, а саме Української Вільної Академії Наук та Наукового Товариства ім. Шевченка. Учасники обох зїздів дали також кілька доповідей для нашого таборового загалу.

Для позашкільного виховання молоді існують в нас організації Пласт і СУМ. Пластова організація гуртує в першу чергу шкільну молодь. Старшина Пласту в порозумінні з місцевими школами веде виховну працю серед нашої молоді, втягаючи дуже часто в круг виховних зацікавлень також батьків.

В СУМ-і згуртована молодь позашкільного віку. Тут під проводом своїх виховників молодь привчається до ведення культ-освітньої роботи на еміграції, а потім на Рідній Землі.

Для плекання фізичної культури працює спортове товариство "Лев", що об'єднує частину молоді позашкільного віку і розвиває широку діяльність

В таборі появляється й друковане слово. Якийсь час виходив тижневик "Християнський Шлях". Майже від першого дня досюгодні появляється щоденний інформативний бюлетень "Щоденні Вісті", який інформує табортн про важливі політичні події в світі та приносить вістки про наше щоденне таборове життя.

Оце й є короткий перелік наших осягів на різногранному культ-освітньому секторі. Подрібний опис окремих ділянок культ-освітньої праці подаємо в окремих розділах.

І/ Ш к о л и /Наука і виховання/.

Д и т я ч и й С а д о к зорганізовано в травні 1946.р., зараз після приїзду до Міттенвальду першої групи українців з Карльсфельду. Тоді вписалася до садка ще невелика кількість дітей. Після приїзду Юсенської групи число дітей зросло до 140. Від червня 1947.р. виховною роботою в садку керує п-ні Хомякова К. В першій фазі існування Дитячого Садка виховна праця відбувалася в дуже несприятливих умовах. Щойно від лютого 1947.р. Садок одержав просторе приміщення в будинку дитячої кухні. Сьогодні Дитячий Садок забезпечений в достатній кількості меблями, дитячими малюнками, забавками і дитячою літературою. Значну частину меблів зроблено в таборовій майстерні, яка забезпечує потрібним шкільним устаткуванням також інші шкільні заклади табору. Дитячі малюнки, що є прекрасними ілюстраціями байок і казок, допомагають дітям правильно розуміти тексти оповідань та байочок. Значну частину забавок одержано від УНРРА та ІМКА, а деяку частину закуплено з власних фондів.

Недалеко будинку приготовано дитячий майданчик з гойданками і пісківниками.

Дитячий Садок приготавляє для ширшої громади цікаві імпрези, або виїздить на запрошення військових чинників до американських воєнків в Гарніш. Дитячі імпрези втішаються великими симпатіями серед таборової громади. Доходи з імпрез ідуть до Шкільного Фонду на удержання місцевих шкіл.

Виховна праця в Дитячому Садку провадиться щоденно крім неділь і свят від год. 9. до 12. При цьому треба ствердити той прикрий факт, що не всі батьки розуміють значіння і потребу виховання найменших дітей у шкільному дитячому гурті, в коремому дитячому світі. Є дуже багато таких батьків, що не хочуть посилати своїх дітей до Дитячого Садка. Ці батьки може й не знають, що своєю нерозважністю приносять велику шкоду своїм власним дітям, не даючи їм змоги належно духово розвиватися.

В другій половині 1947.р. до Садка було записаних 42 хлопці і 53 дівчинки, у тому 38 хлопчиків українського католицького віровизнання і 4 українського православного віровизнання та 45 дівчаток українського католического віровизнання і 8 дівчаток українського правосл. віровизнання.

Після виїзду деяких наших мешканців до Бельгії та в заморські країни стан дітей в Дитячому Садку зменшився до 91 дитини, у тому є 37 хлопців і 54 дівчинки. В Садку працюють 3 виховниці-учительки /у тому управителька/, одна допоміжна сила та одна особа обслуги.

Н а р о д н у Ш к о л у зорганізовано в червні 1946.р. Шкільні класи приміщено в нишах коридорів. Навчання відбувалося за старим красивим програмом. Від 15.серпня 1947.р. навчання відбувається за новою програмою, ухвалену Відділом Культури і Освіти при ЦШУЕ для всіх шкіл на еміграції. За новими програмами навчання в Народній Школі повинно тривати 8 років. В 1946/47 шк. році ходило до Народної Школи 177 дітей, з них 174 закінчило науку з додатнім вислідом, а троє дітей залишилося в тій самій класі. Багато дітей з Народної Школи перейшло до гімназії та інших середніх шкіл. В грудні 1947.р. вдалося розв'язати питання приміщення Народної Школи в теплих кімнатках. Молодші класи Народної Школи від-

бувають шкільну науку в пополудневих годинах в приміщенні Реальної Гімназії. Молодь Народної Школи майже в 100% забезпечена шкільними підручниками.

В школі працюють старші кваліфіковані вчителі, які навіть у некормальних еміграційних умовах ведуть навчання на вимаганому рівні.

В новому шкільному році прибуло багато нових учнів, що переїхали до Міттенвальду з інших таборів. Народна Школа має 6 клас з 9 відділами. Загально-освітніх предметів навчає 9 учителів, а релігії два катехити /католицький і православний/.

Чисельний стан учнів в кінці грудня 1947.р.:

1.класа	/2 відділи/	- хлопців	29,	дівчат	26	- разом	55
2. "	"	"	24,	"	29	"	49
3. "	"	"	26,	"	24	"	50
4. "	/I відділ /	- "	12,	"	17	"	29
5. "	"	"	6,	"	7	"	13
6. "	"	"	6,	"	3	"	9

Разом 6 клас /9 відділів/ - хлопців 103, дівчат 102 -разом 205.

Школу очолює директор І.Сточанський. При школі існує Батьківський Кружок, який дбає про матеріальне забезпечення школи.

Реальна Гімназія розпочала навчання в липні 1946.р. після повного зорганізування міттенвальдського табору. Спершу Гімназія мусіла користуватися невідповідними приміщеннями. Сьогодні Гімназія майже цілковито приміщена в одному будинку з кухні. Всі класи забезпечені новими столами і лавками. При впорядкуванні нових класів і нового шкільного устаткування вложили дуже багато праці члени відділу Батьківського Кружка школи в особах пп. Домька О., Небеша Ст. і Черниці Г. Чималі заслуги в справі забезпечення школи новими приміщеннями поклала Таборава Управа та її референти.

В березні 1947.р. відбулися матуральні іспити 8.класи. Матурі з позитивним вислідом зложило тоді 17 абсолювентів. Матуральну комісію очолював інспектор народного і середнього шкільництва при ЦШУЕ. Шкільний 1946/47 рік закінчено 30.травня 1947.р.

До 15.серпня 1947.р. Гімназію очолювали два директори: адміністративний д-р О.Балабас і педагогічний д-р І.Белиторський. Рішенням Шкільного Відділу при ЦШУЕ з дня 15.серпня 1947.р. директором школи став д-р М.Дольницький. 1947/48 шкільний рік зачався 15.серпня. До половини грудня навчання відбувалося рано і після полудня. Тепер навчання відбувається за новими навчальними програмами середніх шкіл, затвердженими Відділом Культури і Освіти при ЦШУЕ. При школі існують невеликі професорські та учнівські бібліотеки. В школі крім директора працює 20 учителів, два катехити, одна управителька інтернату та одна шкільниця.

В першому півріччі 1947/48.шк.р. є такий стан учнів:

1.класа	- хлопців	II, дівчат	I4 - разом	25
2. "	"	I3,	"	29
3. "	"	I6,	"	35
4. "	"	I3,	"	19
5. "	"	I6,	"	33
5а. "	"	7,	"	8
6. "	"	9,	"	21
7. "	"	8,	"	19
8. "	"	10,	"	22

Разом 9 відділів, хлопців 103, дівчат 108, разом 211.

При школі існує "Батьківський Кружок", що дуже видатно допомагає школі матеріально.

Учительська Семінарія і Педагогія основана ще в 1945.р.в Карльсфельді. До Міттенвальду переїхала ця школа майже в повному комплекті учнів.

Навчання почалося в школі 1.липня 1946.р.Учителський персонал доповнено вчителями інших середніх шкіл. В 1946/47.шк.р.утворено відділ фізкультури.

В новому шкільному році 1947/48 Семінарія має всі відділи, але число учнів є значно менше, як у попередньому шкільному році. Деякі учні, які в минулому шк.році закінчили Семінарію, записалися на різні відділи УТГІ в Регенсбурзі та на філософічний відділ УЗУ в Мюнхені.

В 1.півріччі 1947/48.р.чисельний стан учнів є такий:

1.рік	-	хлопців	5,	дівчат	1	-	разом	6
2. "	-	"	6,	"	3	-	"	9
3. "	-	"	0,	"	7	-	"	7
4. "	-	"	9,	"	6	-	"	15
Фізкультура	-	"	10,	"	2	-	"	12

Разом. 5 відділів, хлопців 30, дівчат 19 - разом 49.

Директором школи є п.Бабиш Адам.

Торговельна Школа примістилася в коридорних нишах 6.б'юку. В шк.році 1946/47.записалося до школи 66 учнів. Школа має повні три основні відділи і торговельно-економічний ліцей, який має за завдання приготувати учнів до університетських студій. В минулому шк.році кінцевий іспит склало 11 учнів. Школа має потрібну кількість писальних машин та мікроскоп. Кілька писальних машин і мікроскоп набула школа за допомогою учнів, які у вільних хвиликах від науки заробили на купівлю цих необхідних річей для шкільного обладнання. При школі існує учнівська самоуправа з власним правильником, затвердженим дирекцією школи.

Навчання в 1947/48.шк.р.розпочалося 15.серпня 1947.р. В новому році не відкрито першого року навчання з браку учнів.

Чисельний стан учнів школи в 1947/48.шк.році:

2.рік	-	хлопців	12,	дівчат	4	-	разом	16
3. "	-	"	3,	"	3	-	"	6
ліцей	-	"	12,	"	1	-	"	13

Разом 3 відділи, хлопців 27, дівчат 8 - разом 35.

Школою керує директор Лев Король.

Музична Школа розпочала свою працю в другій половині червня 1946.р.Музична Школа веде такі відділи: скрипки, фортепіано і вокальний. Школа складається з нижчого типу /4 роки навчання/, середнього типу /4 роки навчання/ і вищого типу /4 роки навчання/, разом 12 років навчання. З огляду на те, що учнями школи є учні місцевих шкіл, навчання відбувається від ранку до пізнього вечора. Школа має до своєї диспозиції 6 фортепіано, що їх винаймає від німців у Міттенвальді та Гарміш. Навчання в Музичній Школі поставлене на високому рівні. В минулому шк.році в нижчій школі було 62 учні, в середній 16, у вищій 2. Новий шк.рік зачався 15.червня 1947.р. В школі працює 10 учителів, у тому ж директор.

Стан учнів Музичної Школи:

1.відділ скрипки	-	хлопців	22,	дівчат	9	-	разом	31
2. " фортепіано	-	"	13,	"	42	-	"	55
3. " вокальний	-	"	0,	"	7	-	"	7

Разом хлопців 35, дівчат 58 - разом 93.

Крім українських шкіл у таборі Єгеркасерне під наглядом Культ-Осв. Відділу працювали також українські школи і дитячі садки таборів Піоніркасерне і Лютензе. Народна школа в Піоніркасерне провадить 1. і 2. класу. Старші учні, що живуть у тому таборі, ходять до народної і середньої школи в Єгеркасерне.

В таборі Лютензе працювала народна школа з 4 класами і дитячий садок, який мав приміщення спільне з білорусинами.

В народній школі в Піоніркасерне працювало дві учительки, в Лютензе 1 учитель, а в дитячих садках обох таборів працювали по одній вчительці в кожному таборі.

В народних школах обох таборів відбувалося навчання за програмами Шкільного Відділу Культури і Освіти при ЦПУЕ.

Чисельний стан учнів в поодиноких таборах:

Єгеркасерне: 1. Реальна Гімназія - хлопців 103, дівчат 108, разом 211

2. Учит. Семінарія і

Педагогія

3. Торгов. Школа

4. Музична Школа

5. Народна Школа

6. Дитячий Садок

Разом

" 30, " 19, " 49

" 27, " 8, " 35

" 35, " 58, " 93

" 103, " 102, " 205

" 37, " 54, " 91

хлопців 335, дівчат 349, разом 684

Піоніркасерне: 1. Народна Школа

2. Дитячий Садок

" 8, " 6, " 14

" 7, " 12, " 19

Лютензе:

1. Народна Школа

2. Дитячий Садок

" 10, " 6, " 16

" 6, " 11, " 17

Разом

хлопців 366, дівчат 384, разом 750

2. Фінансування шкіл.

При шкільному рефераті Таборової Управи існує від січня 1947.р. Шкільний Фонд, який веде всі фінансові справи нашого таборового шкільництва. Створення такого фонду вимагало скрутного фінансового положення таборових шкіл. Шкільні оплати батьків за навчання дітей не вистачали на покриття учительських платень та шкільної адміністрації. Тому Таборова Управа зорганізувала т.зв. Шкільний Фонд, який відразу перебрав на себе фінансову сторінку таборових шкіл.

Від 1. лютого по 10. грудня 1947.р. Шкільний Фонд мав такі обороти:

П р и х о д и	Р о з х о д и
Управа Табору - вплата	5500, -- На виплату платень учителям /
Театр / Ім. від квитка /	54294, 20 та на покриття адм. видатків
Датки і збірки	4124, 65 школи виплатили за час від
Таборовий готель	1730, -- 1.2. - 10.12.1947.р.:
Кооп. "Єдність" / надвишка /	3217, 27 Реальна Гімназія
" " / дріб. збірки /	306, 08 Учит. Сем. і Педагогія
Кравецька робітня	997, -- Торговельна Школа
Шевська робітня	450, -- Музична Школа
Різьбярська робітня	340, -- Народна Школа
"Ліноча Праця"	225, 70 Дитячий Садок
Переплетня	47, -- Книжки і ноти
Суспільна Опіка	Стипендії учням
/оплати за посвідки/	637, -- Науковий Зїзд
до перенесення	51868, 90 до перенесення
	156982, 50

з перенесення	51868,90	з перенесення	156982,50
Оплати шкіл:		Фахове навчання	300,--
Реальна Гімназія	30937,10	Науковці-префекти	200,--
" " /нім.адм./	5872,--		-----
Учит.Сем.і Педагогія	9176,66		157482,50
" " /нім.адм./	3066,15	Сальдо на 10.12.1947.	11541,22
Торговельна Школа	5704,--		
" " /нім.адм./	2138,55		
Музична Школа	20270,--		
" " /нім.адм./	1571,94		
Народна Школа	24417,31		
" " /нім.адм./	3107,94		
Дитячий Садок	9225,91		
" " /нім.адм./	1667,96		
	-----		-----
разом	169024,42	разом	169024,42

Повище фінансове звідомлення виказує, що не всі школи були та с са-
мовистачальні. Йде тут головно про ті школи, що мають мале число учнів,
в додатку багато сиріт, що не мають змоги платити за навчання.

Поодиноким школам за час 1.3.-30.11.1947. доплачено:

Реальній Гімназії	9014,90
Учит.Сем.і Педагогії	15437,69
Торговельній Школі	14089,45
Музичній Школі	1752,06

разом 40294,10

Надписку в касі Шкільного Фонду мають:

Народна Школа	323,25
Дитячий Садок	1443,87

разом 1767,12

Від 1.3. до 31.10.п.р. плачено учителям народної і середніх шкіл по
2,50 нм. за фактично відбуту годину навчання. В листопаді вчителі народ-
ної школи одержали по 3,50 за годину, вчителі середніх шкіл по 4,-- нм.
за годину. Директори народних і середніх шкіл одержують місячні платні.
Виховниці дитячого садка платні в місячному відношенні. Висоту платень
устійнює Педагогічна Рада, зложена з директорів усіх шкіл, в порозумін-
ні з Командантом Табору і шкільним референтом.

Міттенвальд, 24.12.1947.р.

Ст. Гільницький
Керівник Шкільного Відділу

3/. Позашкільна освіта.

Завданням реферату позашкільної освіти було дати змогу широкому
громадянству розвивати культ-освітнє життя в таборі. Сам факт перебу-
вання в одному таборі великого гурту людей сприяв творенню різних ор-
ганізацій і товариств, які давали широкому загальному можливості заспо-
коювати свої культурні потреби.

Референт позашкільної освіти здійснював свою працю шляхом театраль-
них імпрез, наукових і науково-популярних доповідей та святкуванням
національних роковин.

За діловий рік відбулося в нашому таборі 35 доповідей на виховні,
політичні, літературні та громадські теми. Різні українські і чужинець-
кі ансамблі влаштували в нашому таборі 56 імпрез, зорганізовано 10 свя-
точних академій, влаштовано 25 концертів, 1 спортове свято, 2 пластові
зїзди, 4 наукові зїзди і 15 забав з танцями. Крім цього дитячий садок

влаштував 4 дитячі імпрези, а ляльковий театр приготував для дітей 5 постанов дитячих казок.

Силами нашого табору влаштовано дві виставки - покази досягнень праці нашої таборової спільноти. Першу виставку в Міттенвальді відвідало к. 10.000 осіб, у тому к. 700 чужинців. Виставку в Гарміш відвідало 2.600 осіб, у тому 2.000 чужинців. Успіх цих двох виставок був незвичайно великий. Ці виставки сказали багатьом чужинцям далеко більше про українців та українську справу, ніж багатотомові праці. Про успіхи цих виставок свідчать найкраще голоси української і чужинної преси.

На терені нашого табору діяли і діють окремі організації, що ставлять собі за завдання виховання молоді.

Пласт об'єднав 98 новаків, 109 юнаків, 38 старших пластунів і 26 сеньйорів. Старшина Пласту зуміла незвичайно добре повести виховну працю в своїй організації, чим здобула собі серед широкого загалу громадянства великі симпатії. Пластуни нашого табору зорганізували власними силами "День св. Юрія" та вклали дуже багато праці при організації І. Українського Пластового Джемборі, Ювілейного Свята Весни, в якому взяло участь 1.300 українських і 500 чужинних пластунів.

Крім того пластуни нашого табору брали участь в міжнародному Джемборі ДП-пластунів у вересні 1947.р. Окремі пластові частини чинно виступали у всіх національних святкуваннях і торжествах.

Організація СУМ з початком 1947.р. нараховувала 228 членів. Пізніше через виїзд багатьох членів до Бельгії та інших країн це число зменшилося до 79. На постійних щотижневих сходах виголошено в домівці СУМ-у 48 рефератів. Крім цього організація зорганізувала свій власний аматорський гурток, який приготував три театральні вистави. Члени цієї організації збудували і держать під своєю опікою могилу Невідомого Стрільця.

В дні 25.вересня до 5.жовтня відбувся на терені нашого табору зональний інструкторський курс для культ-освітніх робітників поодиноких осередків СУМ-у. В дні 8. і 9. листопада члени СУМ-у брали активну участь в сумівському здвизі на Фраймані.

Сумівці-спортівці зорганізували спортову секцію "Прометей". Ланка копаного м'яча розіграла низку змагань за мистецтво Б класи.

Для всіх членів були зорганізовані прогульки в поблизу гори, до Берхтесгадену і на Кенігзе.

Руханково-спортове товариство "Лев" розвивало широку спортову діяльність на терені нашого табору. Це товариство в нагоди своїх звичайних загальних зборів випустило обширний звіт відбитий на цикльостилі, який детально реєструє всі досяги в різних ділянках спорту та фізичного виховання взагалі.

Крім цих організацій молоді діяли на нашому терені різні професійні, культурні, релігійні та суспільні організації. Вони своєю працею причинилися немало до піднесення інтелектуального і культурного рівня нашого табору.

Міттенвальд, 24.12.1947.р.

М.Снилик

Референт Позашкільної Освіти

4/ Радіовузол.

Праця Радіовузла складається з двох відділів: 1. української національної сторінки та пресової служби й 2. урядових оголошень та розшуків. Праця загально скеровується у напрямі: а/ поглиблення національної свідомості, б/ поборення залишків рабської психології, в/ плекання приязні між поневоленими народами та г/ поширення поля зору громадянства в галузі науки й техніки.

За звітний час було виголошено 105 авдицій загальним обсягом 1543 сторінки рукопису, цебто пересічно по 15 сторінок на 1 авдицію. З того числа на реферати й міжнародно-політичні огляди, а їх було виголошено 20, припадає понад 80 сторінок.

У своїй праці, в галузі пресової служби, Радіовузол послуговується безпосередніми вістками з радіо в німецькій, англійській, українській, польській, румунській, чеській та московській мовах, як рівнож пресою в тих самих мовах, за винятком румунської та чеської.

Кількість оголошень за звітний час виносить $340 \times 3 = 1020$, цебто пересічно по 10 оголошень на 1 авдицію /протягом 1 дня/.

Витрати щомісяця складають 50-60 нм. на купівлю періодичної преси. В останній час Радіовузол, з дозволу Команданта Табору, запровадив платню за приватні оголошення, що в невеликій мірі дасть змогу зменшити витрати на купівлю преси.

Обслуга Радіовузла складається з трьох осіб: керівника-редактора, співробітника-приймача вісток з радіо та із спікера.

У зв'язку з відсутністю патефону, що його в свій час привласнили собі колишні працівники Радіовузла, немає змоги урізноманітнити авдиції висиланням музики.

Поза тим, завдяки новозбудованому радіозміщувачеві /коштом Управи Табору/, праця Радіовузла мала б нормальний перебіг, якби не брак декількох /принаймні ще трьох/ динамічних голосників на бльоках.

Міттенвальд, 24. грудня 1947. р.

М. Кваситник
Керівник Радіовузла

5/. Фахове навчання.

Початок організації фахового навчання в таборі Міттенвальд-Стеркасерне припадає на період після переїзду до табору компактної маси українців з бувших таборів в Карльсфельді та Фюссені /кінець травня, початок червня 1946. р./ . За час між 1.6.-15.7.1946. р. справою організації фахових шкіл та курсів в таборі займалися окремі фахівці-ініціатори, ніким на те спеціально не уповноважені. 15.7.1946. р. за згодою дирекції УНРРА при Велфер Офіс Тім, а пізніше Кемп, призначено окремого референта фахового навчання табору.

Після оформлення окремих відділів Таборової Управи української громади, референт фахового навчання Вельфер-у був кооптований для праці за сумісництвом в Культ.-Освітньому Відділі Управи Табору. Методичне керівництво фаховим навчанням до 1.1.1947. р. здійснювалось в спосіб безпосереднього контактування з керівником Культ.-Осв. Відділу Управи та через таборову Шкільну Раду, покликану до життя Культ.-Осв. Відділом, а з 1. січня 1947. р. через делегатуру УТГГ, якою на кінець відчитного періоду були охоплені всі таборові фахові навчальні заклади, за винятком ральбярських курсів.

Безпосередніми керівниками та викладачами курсів і шкіл були фахівці різних галузей, які в значній своїй частині вважались основними працівниками на інших посадах в таборі, працюючи на курсах за сумісництвом.

Про мережу фахових шкіл і курсів, які функціонували на терені табору за відчитний період, див. окрему відомість /додається/.

Значна частина фахових шкіл і курсів табору за відчитний період не мала своїх власних фінансових планів та кошторисів, оскільки навчання на цих курсах було безкоштовне і керівники та викладачі їх окремої грошової винагороди за свою працю на курсах не одержували, працюючи, як правило, за сумісництвом.

Друга частина фахових навчальних закладів свої грошові кошториси будувала на внесках курсантів, які складались з 5 нм. т. з вписових та

по 10 нм.в місяць платні за навчання.

На цих курсах керівники та викладачі лише частково утримувались за рахунок грошових надходжень по курсах, маючи неповну працю і винагороду в інших установах табору, або одержували грошову винагороду за працю на курсах від унрівських чинників - слюсарсько-механічні та автомеханічні курси. І третя частина фахових курсів свої прибутково-витраткові кошториси будувала виключно на платні за навчання курсантів, яка дорівнювалась 150-300 нм. від курсанта за цілий курс навчання /пофєрські курси/, або по 1 нм. за академічну годину, як це було на всіх курсах чужоземних мов.

Крім того всі керівники та викладачі фахових курсів і шкіл, якщо вони рахувались основними працівниками на цих курсах, одержували від УНРРА додатковий харчовий приділ та цигарки.

Про суми грошових надходжень та витрат, див. окрему грошову відомість /додається/.

Частина фахових навчальних закладів /слюсарсько-механічні курси, автомеханічні курси, пофєрські курси, кравецька школа з курсами та шевська школа з шевськими курсами/ мали в своїй розпорядженні спеціально виділені для цього приміщення або окремі кімнати, рента курсів таких приміщень не мала, а лише користувалась класними кімнатами інших навчальних закладів.

Відношення місцевої адміністрації до фахових шкільних закладів цілком добре.

Відношення чужинських чинників - байдуже. В роботі фахового шкільництва перешкод не чинили, але й не сприяли.

Циферні відомості про фахові школи та курси:

ч.п.	Назва школи-курсу	відбуто годин навчання		
		теорет.	практич.	разом
1.	Однорічна кравецька школа	288	1440	1728
2.	5-міс.вечірні кравецькі курси	70	50	120
3.	1-річна шевська школа	64	1340	1404
4.	5-міс.вечірні шевські курси	90	44	134
5.	3- " курси роблення прикрас	22	468	490
6.	3- " вечірні курси переплетництва	12	60	72
7.	3- " " різьбярські курси	16	32	48
8.	6- " " " "	20	40	60
9.	3- " " фотокурси	44	136	180
10.	3- " слюсарсько-механічні курси	432	674	1104
11.	3- " автомеханічні курси	108	144	252
12.	6- " електротехнічні курси	72	40	114
13.	3- " електромонтерські курси	116	120	236
14.	4- " радіомонтерські курси	70	60	130
15.	6- " курси мірничих техніків	100	320	420
16.	8- " вечірні лісові курси	436	20	456
17.	4- " пофєрські курси	72	20	92
18.	3- " курси водної інсталяції	72	468	540
19.	3- " " книговедення	134	156	290
20.	3- " " стенографії і машинописання	24	128	152
21.	1-річна іконографічна школа	240	1244	1484
22.	6-міс.курси англійської мови	140	-	140
23.	6- " " " "	132	-	132
24.	6- " " еспанської мови	90	-	90
25.	5- " " французької мови	46	-	46
26.	6- " " німецької мови	44	-	44

Всі ці курси тривали приписаний час і майже всі вповні вичерпали передбачені пляном навчальні години в теоретичній і практичній діяльності.

Відомість про рух слухачів на курсах:

ч.п.	Назва школи-курсу	ч.учи- телів	к у р с а н т і в					
			поступило на курси			закінчило курси		
			чол.	жін.	раз.	чол.	жін.	раз.
1.	1-річна крав.школа	3	8	56	64	7	24	31
2.	5-міс.кравецькі курси	1	7	53	60	5	31	36
3.	1-річна шевська школа	1	39	1	40	22	-	22
4.	5-міс.веч.шевські курси	1	24	-	24	6	-	6
5.	3- " курси прикрас	1	-	58	58	-	18	18
6.	3- " " переплетників	1	32	-	32	26	-	26
7.	3- " різьбярські курси	1	2	5	7	2	2	4
8.	6- " " "	1	24	2	26	24	2	26
9.	3- " фотокурси	2	26	7	33	10	1	11
10.	6- " слюс.-мех.курси	5	60	-	60	15	-	15
11.	4- " автомеханічні курси	1	20	-	20	-	-	-
12.	6- " електотехн.курси	2	30	-	30	-	-	-
13.	3- " електромонтер.курси	-	12	-	12	6	-	6
14.	4- " радіомонтер.курси	1	40	-	40	-	-	-
15.	6- " курси мірнич.техніків	2	9	1	10	7	-	7
16.	8- " лісові курси	8	20	-	20	10	-	10
17.	4- " шоферські курси	5	410	2	412	233	1	264
18.	3- " курси водн.істал.	1	5	-	5	5	-	5
19.	3- " " книговедення	3	8	10	18	3	4	7
20.	3- " " стеногр.і маш.	2	5	40	45	4	5	9
21.	1-річна іконогр.школа	1	9	3	12	-	-	-
22.	6-міс.курси англійськ.мови	3	26	30	56	9	16	25
23.	6- " " " "	2	29	16	45	-	-	-
24.	6- " " еспанської мови	1	17	11	28	3	7	10
25.	6- " " французь.мови	1	6	8	14	-	-	-
26.	6- " " німецької мови	1	12	4	16	-	-	-
Разом		50	880	307	1187	427	111	538

Відомість про фінансування курсів від 15.6.1946.р.до 15.6.1947.р.:

ч.п.	Назва школи-курсів	Прибутки	Видатки	Сальдо
1.	Однорічна кравецька школа	1640,--	1012,--	628,--
2.	5-міс.вечірні кравецькі курси	2415,--	2016,--	399,--
3.	Однорічна шевська школа	140,--	140,--	-
4.	5-міс.вечірні шевські курси	130,--	133,--	-
5.	6- " слюс.-механ.курси	12958,61	12742,61	216,--
6.	4- " автомеханічні курси	190,--	38,--	152,--
7.	4- " радіомонтер.курси	630,--	666,--	-
8.	8- " веч.лісові курси	400,--	250,--	150,--
9.	4- " шоферські курси/1.6.46./	39289,50	38355,20	934,30
10.	1- " " /15.4.47./	7200,--	3024,45	4175,55
11.	Однорічна іконограф.школа	242,--	242,--	-
12.	6-міс.веч.курси англ.мови	2529,--	2132,40	396,60
13.	6- " курси еспанської мови	1012,--	1024,--	-
14.	6- " " французької мови	292,--	307,--	-
15.	6- " " німецької мови	385,--	385,--	-
Разом		69453,11	62467,66	7051,45

Міттенваль, 24. грудня 1947.р.

Л.Лисенко
Референт Фахового Навчання

6/. Еміграційний Уряд.

Еміграційний Уряд існує від дня зорганізування табору. Спершу він був при Ареа, а останньо прилучений до Збірного Табору. Завданням Еміграційного Уряду є оформлювання документів для осіб, що виїзять за кордон, чи то індивідуально, чи збірними групами.

Досі зорганізовано групові виїзди до Бельгії, Англії, Канади і Австралії, а саме:

30.6.47.	транспорт робітників до Бельгії	234	осіб
23.10.47.	" " " "	61	"
23.10.47.	" родин до Бельгії	342	"
26.10.47.	" робітників до Канади /лісоруби/	81	"
28.10.47.	" робітниць до Канади /жінки/	5	"
8.12.47.	" до Англії /чоловіки і жінки/	125	"
15.12.47.	" " " "	170	"

Разом вислано збірними транспортами 1045 осіб.

Крім цього оформлено документи на еміграцію і вислано до Еміграційного Департаменту в Мюнхені для 235 осіб, у тому для 71 особи до Венеції, для 42 осіб до Марокко, для 106 осіб до камієномів і робіт при залізницях у Канаді та 16 осіб до праці в різнництві в Англії.

Еміграційний Уряд опрацьовує документи для групового переселення до Парагваю для 290 осіб.

Шляхом індивідуальної еміграції виїхало до Канади 13 осіб і до США 7 осіб.

В Еміграційному Уряді зареєстровано 123 афідевіти до Америки і 170 до Канади.

В Еміграційному Уряді працює 6 осіб.

Міттенвальд, 24. грудня 1947. р.

Т. Банах

Керівник Еміграційного Уряду

"Віртшафтс-Цайтунг" - з 31.10.1947. в дописі про українську виставку в Іарміш-Партенкірхен під наголовком "ДП виставляють" пише між іншим тако: "Організатори виставки, люди української національності, звертаються свідомо до німецького громадянства, щоб виказати, що не всі ДП живуть тільки з продажі приділюваних їм американських напіросів. На виставці показано зразки самодопомоги в рямцях таборового життя, які ми вже знаємо з таборів військово-полонених. Тут бачимо школи /3.000-на, варстати для серійної продукції, в цьому випадку характеристичної для українців з прекрасними мотивами вишивки і різьби в дереві. Ціллю цієї діяльності таборової громади є підготовка ДП до майбутнього життя, у якому вони не будуть вже займати місця непотрібних людей, але донебудь включаться в життя якоїсь країни і залишаться там на постійно. Не міняє цієї мети також національна свідомість і протикомуністичне наставлення організаторів виставки.

Більша частина мешканців табору, який влаштував цю виставку, зголосилася на виїзд до різних заморських країн і можна з цього припускати, що табір у Міттенвальді є характеристичний для всієї української еміграції в Німеччині, яку начислюють на чверть мільона.

З книги відвідувачів виставки у Міттенвальді /по естонськи/:

"Українська мистецька виставка є одною з найкращих, яку я бачила серед виставок різнонаціональних ДП". Ева Кальнін.

У. ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ ТАБОРУ.

а/. Фінансово-господарське звідомлення.

Вибори Таборової Ради в 1946.р. далеко не розв'язали питання господарювання в таборі українськими чинниками. Недовіра, а потім ІРО, які господарили в таборі, в руках яких були всі чинники економічного впливу на господарську роботу таборових закладів, не могли не відбитися негативно на вислідах господарського життя табору. В першому півріччі роботи Таборової Ради й Управи чужі чинники майже не випускали з-під свого впливу адміністрації в таборі. В другому півріччі ця мета була дещо полегшена, але і в цьому періоді чинники ІРО старалися вмішуватися у внутрішні справи життя табору, не випускаючи зі своїх рук та своєї компетенції економічних чинників, як додаткові папіроски, заробітня платня та інше. В таких умовах важко говорити про якісь осяги в розбудові та налагодженні фінансово-господарської справи в нашому таборі.

Однаково Таборова Управа не переставала вперто змагати до того, щоб перебрати на себе всі адміністративні, фінансові і господарські функції в таборі.

Для господарської праці необхідна фінансова база, яку мусіла Таборова Управа творити, збираючи відповідні фонди в касі Таборової Управи. Всі впливи, як от від імпрез, підприємств і кооперативи табору впливали до каси УНПРА, а потім ІРО і тому Таборова Управа могла користуватися тільки випадковими і незначними сумами

і додаткові і незначні суми не могли задовольнити найпекучіших потреб табору тим більше, що щоденно росли вимоги, які приносило з собою культурне і господарське життя табору. До того в грудні 1946.р. чинники УНПРА відмовилися оплачувати вчителів у таборових школах.

Тоді Таборова Управа станула на шлях самообкладання населення табору через театральні імпреди, додавши до вартості квитка 1 нм. на утворення т.зв. Шкільного Фонду. Крім цього проведено збірку на потреби Суспільної Опіки, в основному на допомогу нашим табор'янам, що їх позбавлено прав ДП.

В кінці травня 1947.р., з виїздом УНПРА з табору, права Таборової Управи поширюються і разом з тим і впливи до таборової каси збільшуються за рахунок тих сум, що їх перше забирала каса УНПРА.

За 16 місяців праці Таборової Управи прийшло до каси 516.283 нм. і видано за той час з каси 462.258 нм.

Джерела, що з них приходили виплати до каси Таборової Управи, були такі:

1. Кооп. "Єдність"	70.232, --	нм.
2. Театр /імпреди/	29.712, --	"
3. Шкільний Фонд	118.976, --	"
4. ЦПУЕ	7.958, --	"
5. Зворот підзвітних сум	3.035, --	"
6. Кооп. "Жіноча Праця"	5.817, --	"
7. Комісова крамниця	1.085, --	"
8. Таборова крамниця	15.471, --	"
9. Фонд допомоги	20.036, --	"
10. Зворот позичок	128.790, --	"
11. "Щоденні Вісті"	4.663, --	"
12. Виставки	34.943, --	"
13. Добровільні датки	25.196, --	"
14. Національний податок	3.980, --	"
15. Збірка на СО	3.722, --	"
до перенесення	472.650, --	нм.

з перенесення	472.650, --	нм.
16. Збірка на коляду	3.150, --	"
17. Шевська майстерня	9.611, --	"
18. Кравецька майстерня	7.826, --	"
19. Валізкова майстерня ч. I.	4.318, --	"
20. " " ч. 2.	329, --	"
21. Голлярня	3.821, --	"
22. Пральня	3.499, --	"
23. Переpletня	1.579, --	"
24. Різбярська майстерня	1.885, --	"
25. Трикотарська майстерня	2.141, --	"
26. Керамічна майстерня	2.249, --	"
27. Механічна майстерня	3.195, --	"
разом впливів	516.283, --	нм.

За той же період Таборова Управа виплатила на такі потреби:

1. Школи табору	125.021, --	нм.
2. Видано позик	171.340, --	"
3. Допомоговий Фонд	45.245, --	"
4. Виставки	33.263, --	"
5. Стипендія студентам	1.250, --	"
6. " учням	300, --	"
7. Голосний касі УНРРА	10.663, --	"
8. УАПЦ	1.000, --	"
9. КОДУС	1.000, --	"
10. Наукові конференції	1.616, --	"
11. ЦРУЕ	3.822, --	"
12. Майно	7.975, --	"
13. Матеріали	3.009, --	"
14. Платня працівникам Таборової Управи	19.745, --	"
15. Витрати	32.538, --	"
16. Вартість свиней	3.272, --	"
разом виплат	462.258, --	нм.

Аналізуючи окремі суми витрат Таборової Управи, вважаємо за несе-
хідне звернути увагу на такі розділи виплат каси:

Платня співробітникам Таборової Управи:

За вересень 1946.р.	17	службовикам	виплачено	3.750, --	нм.
" жовтень "	17	"	"	3.615, --	"
" листопад "	11	"	"	2.490, --	"
" грудень "	5	"	"	1.340, --	"
" січень 1947.р.	4	"	"	1.140, --	"
" лютий "	5	"	"	1.540, --	"
" березень "	5	"	"	1.290, --	"
" квітень "	6	"	"	1.630, --	"
" травень "	4	"	"	1.000, --	"
" червень "	2	"	"	500, --	"
" вересень "	3	"	"	1.000, --	"
" жовтень "	1	"	"	216, --	"
" листопад "	1	"	"	214, --	"
разом				19.745, --	нм.

Шкільний Фонд: Шкільний Фонд твориться з нарахування 1 нм. на театраль-
ні квитки, з декларацій, принагідних звірок та платень батьків учнів за
навчання. Від грудня 1946.р. до жовтня 1947.р. зложили батьки 75.686 нм.,
але за цей час каса Таборової Управи виплатила вчителям таборових шкіл
125.021 нм. Таким чином Таборова Управа видала дотацій на школи 49.335
нм., а саме:

Ч.п. Назва школи	Одержано від батьків	Виплачено учителям	Дотація Таборової Управи
1. Народна Школа	20.758	23.560	2.802
2. Фізкультура	1.005	1.235	1.230
3. Музична Школа	17.330	19.220	1.890
4. Учит.Сем.і Педагогія	6.817	22.061	15.244
5. Реальна Гімназія	25.397	37.480	12.083
6. Торговельна Школа	4.379	21.465	17.086
Разом	75.686	125.021	49.335

Видано позик: За час праці Таборової Управи видано 32 позички на загальну суму 171.340 нм. Позики видавано кооперативним організаціям, підприємствам табору та окремим громадянам. Із загальної суми виданих позик 171.340 нм. звернено Таборовій Управі на суму 128.790 нм. Не звернутих позик лишилося на день 1.12.1947. на суму 42.550 нм.:

1. Кооп. "Єдність"	20.000 нм.
2. В-во "Щоденні Вісті"	1.500 "
3. Шевська майстерня	500 "
4. Кооп. "Ніноча Праця"	800 "
5. Театральна Студія Гірка	7.000 "
6. Т-во "Лев"	2.300 "
7. Пральня	700 "
8. Ліквідаційна комісія Табору в Карльсфельді	400 "
9. Поодинокі особи	9.350 "
разом	42.550 нм.

Фонд допомоги потребуючим: На цей фонд зібрано 20.066 нм. в основному для таборян, що втратили право ДП. Однак допомогою користувалися також інші таборяни, що допомоги потребували. Таких допомог видано 127 громадянам на загальну суму 45.245 нм. Таборова Управа з власних фондів видала допомоги на суму 25.179 нм.

Виставки: За ініціативою Таборової Ради й Управи організовано в Міттенвальді виставку праць наших майстерень та окремих таборян. Виставка мала на меті пропаганду української творчості з різних ділянок життя. Виставка проходила під гаслом "Рік праці табору". Ставлячи перед собою такі завдання, Управа Табору була свідомо того, що організація, улаштування та переведення виставки вимагатиме певних безповоротних грошових сум, розмір яких плановано до 20.000 нм.

Виставка в Міттенвальді дала несподівано добрі висліди не тільки в розумінні її моральних осягів, але й матеріальних. Таборовій Управі не довелося не тільки видавати дотацію для виставки, але й одержати кошти для користування ними в таборі.

Виставка зробила велике враження не тільки на українських відвідувачів, але й на німецьких та на військово командування американської армії, у висліді чого представники ГРО запропонували Управі Табору організувати таку саму виставку в Гарміш. Зорганізована виставка в Гарміш не дала звичайно матеріального ефекту, за те склала значний національний капітал серед чужинців. У висліді обох виставок маємо такі фінансові показники:

Ч.п.	Джерело доходу	Міттенвальд	Гарміш	Разом
1.	Добровільні датки	11885, 21	2063, 79	14949, --
2.	Продаж літератури	1169, 60	--	1169, 60
3.	Театральні імпрези	6823, 50	--	6823, 50
4.	Дар о. Візит. Вояковського	1000, --	11000, --	12000, --
	разом доходів	20878, 31	14063, 79	34942, 10

На організацію виставок витрачено:

Ч.п. Титул витрати	Міттенвальд	Гармін	Разом
1. Організаційні видатки	5448,70	729,45	6178,15
2. Заробітня платня	3050,--	11700,--	14750,--
3. Репрезентаційні видатки	2000,--	1850,--	3850,--
4. Література, альманахи, реклама, запрошення	5292,40	482,50	5774,90
5. Доїзди до виставки	-	1010,50	1010,50
6. Зворот за краху експонатів	-	2400,--	2400,--
разом витрат	15791,10	18172,45	33963,55
наслідки	+ 5087,21	+ 4108,66	+ 9195,87
	20878,31	14063,79	34942,10

Витрати: Витрати Таборової Управи за звітний період складають суму 32538,58 нм., які розділяються на такі окремі позиції:

1. Госпозди	2328,80 нм.
2. Канцелярські та пошт. видатки	12382,63 "
3. Господарські видатки	10474,15 "
4. Репрезентаційні	7453,-- "
разом	32538,58 нм.

Таким чином пересічні місячні видатки Таборової Управи замикаються цифрою 2034 нм. Отже півмісячний обіг в касі Таборової Управи свідчить про те, що Таборова Управа побільшує фінансові засоби табору з метою якнайдоцільнішого їх використання на добробут табору.

Коли порівняти фінансовий стан Таборової Управи з 8.6.47. і 1.12.47., то матимемо такі показники за півріччя:

А к т и в			
Р-ок	8.6.47.	1.12.47.	
1. Каса	39313,82	54035,92	
2. Майно	1000,--	7975,--	
3. Видані позики	20800,--	42550,--	
4. Допомоги потребуючим	550,--	-	
5. Матеріали	5794,--	899,--	
6. Дебітори	-	543,65	
7. Тварини в натурі	-	2271,96	
8. Витрати	-	16713,14	
Баланс	67343,82	126233,57	

П а с и в			
1. Власні кошти	43448,99	96111,75	
2. Шкільний фонд	6320,57	6045,38	
3. Фонд допомоги	12362,25	-	
4. Кредитори	5331,04	20770,60	
5. -	-	2297,09	
6. -	-	978,55	
Баланс	67462,82	126233,37	

Атже за півріччя ми маємо зріст балансу Таборової Управи на 87% при зрості власних коштів на 121,2%.

Торкуючись господарської діяльності Таборової Управи, необхідно зазначити, що в таборі існує 13 виробничих підприємств і два торговельні заклади. Політика УНРРА та ГРО зводилася до того, щоб не поширювати праці підприємств, а затримати їх в початковій стадії розвитку. Через те, що економічні чинники знаходяться в їх розпорядженні, то цілком природно, що наші підприємства не мали спроможности поширювати своєї діяльності. Але при наявності таких перешкод у розвитку та розбудові виробництва підприємства табору випродукували цінностей за рік праці на загальну суму 279.930 ім., не рахуючи вартости матеріялів, що їх приходить ся закуповувати на вільному ринку. Поодинокі підприємства випродукували виробів на такі суми:

I. Керамічна майстерня	12729 ім.
2. Кравецька майстерня	47498, ім.
3. Невська майстерня	48901 "
4. Норблетня	15878 "
5. Різбярська майстерня	18249 "
6. Трикотарня	11032 "
7. Пральня	14307 "
8. Голлярня	16478 "
9. Валізкова ч. I.	26282 "
10. Механічна майстерня	25605 "
II. Валізкова ч. II.	2310 "
13. Кооп. "Жіноча Праця"	40461 "
Разом	279930 ім.

Продукція згаданих підприємств в основному задовольняє потреби окремих таборян.

Разом з тим в нашому таборі існують два торговельні заклади:
Кооп. "Єдність" з обігом за рік праці 1,239.800 ім.
Таборова крамниця з обігом за три місяці 281.456 " ,
що разом складає торговельний обіг

Коли до цього додати касовий обіг Таборової Управи
то матимемо загальний обіг табору в сумі 1,521.256 ім.
516.283 " ,
2,037.539 ім.,
що складає пересічно на одного мешканця табору 654 ім.

Для повноти аналізу фінансової спроможности нашого табору, на жаль, ми не маємо матеріялів, які знаходяться в посідавці ГРО, а саме: скільки заробили наші громадяни за цей час від ГРО в розрахунок п'ятецької адміністрації, з додаткових приділів та паніросів, а це не дає нам можливости усталити який відсоток фінансових коштів залишається в нашому таборі, а який виходить поза межі табору.

Міттенвальд, 34. грудня 1947.р.

В. Гадзіньський
Керівник Фінансово-Господарського
Відділу

б/. Відділ Постачання.

Відділ Постачання Збірного Табору в Міттенвальді обслуговував табори Штеркасерне, Піоніркасерне, Лютензе, Карвендемь і два шпиталі, що разом нараховують 5000 мешканців. Основне завдання відділу: довести товари з магазинів Ареа до мешканців таборів згідно з нормами та інструкціями передане УНРРА, а тепер ГРО.

Сам відділ не підписував ніяких умов з приватними особами чи фірмами з метою постачання товарів для таборян, бо не мав для цього компетенції.

В часі звітнього періоду від 1.10.1947.р. наш табір перейшов на нові засади харчування, частинно з німецької економіки. Від того часу обов'язує такий поділ харчівників на окремі категорії:

Діти 0-1 років одержують 1151 калорій

"	1-3	"	"	1219	"
"	3-6	"	"	1514	"
"	6-10	"	"	1986	"
"	10-20	"	"	2675	"

вагітні жінки, матері з

грудними дітьми та хворі 2777 "

важко працюючі 3301 "

хворі у шпиталях 3207 "

нормальні консументи 3015 "

На покриття цих калорій таборовий магазин одержує муку, крупу, свіжу бараболу, товщ, цукор, свіже м'ясо, сир, споршковане пісне молоко, свіже повне молоко, свіжу ярину і підмінку кави.

Крім цього одержуємо щомісячний додаток в американських товарах у формі додаткових цукерків та інших дрібничок, а перед святами були додані ще й папіроси. Щомісяця населення одержувало 1 лбс. мила до прання. В останніх місяцях цей приділ мила зменшено до 3/4 лбс. Працюючі одержують додатково по одному лбс. мила.

У звітньому періоді Відділ Постачання перебрав був розподільчий одяговий магазин, який з днем 1.11.ц.р. знову відібрано і підпорядковано Ареа. В цій справі було пороблено всі заходи, щоб магазин задержати при таборі, але без успіху. Треба підкреслити, що деякі обмеження прав поодиноких відділів бувають від того, що деякі наші громадяни шляхом доносів та наклепів стараються підкопувати авторитет Таборової Управи та української громади.

Завдяки раціональній господарці можна було в часі звітнього періоду видати багато харчів для хворих, про що говорить звітження СО.

Звітність перед Ареа знову налагоджена і доведена до останнього періоду. Кожної п'ятниці Відділ передає всі акти про консумцію і розподіл матеріальних дібр до Ареа.

Відділ Постачання переводить постійні інвентаризації у своїх магазинах і звітження з цих інвентур подає своїм зверхнім чинникам.

Міттенвальд, 23. грудня 1947.р.

В.Ігнатів

Керівник Відділу Постачання

в/. Відділ Харчування.

В нашому таборі працюють дві кухні для нормальних харчівників і кухня для харчування дітей. В кухнях для нормальних харчівників харчується пересічно 2250 осіб, в дитячій кухні харчується 350 дітей. 400 мешканців нашого табору, як хворі, студенти і працюючі поза табором одержують харчі в сухому стані.

Завдання Харчового Відділу - zorganizувати прохарчування таборового населення. Це справа доволі складна і відповідальна. В останньому 1947.р. настало велике погіршення в ділянці прохарчування. Приділи харчів не давали змоги варити різномірні страви. Харчування було через те подекуди однорodne. Були такі приділові періоди, в яких таборові кухні не одержували нічого більшого, тільки вівсяні платки. Річ ясна, що й страви з вівсяних платків мусіли бути одноманітні. Відділ Харчування не має ніяких приділів цибулі, ані яєць. Є думка оподатковувати населення по 0,50 ім. від кожної харчової картки на закуплення відповідних додків для кухні, як цибуля та інша закріпка.

Одноманітність харчів безперечно відбивається некорисно на здоров'ї таборян, але всі наші заходи, щоб харчові продукти були більш різноманітні не дали бажаних наслідків.

Маючи на меті впровадити контролю за ходом праці, зорганізовано дижури в кухнях, доручаючи цю функцію т.зв. громадській контролі. Та на жаль контролю працювала тільки доривочно, бо громадяни були більше схильні до дуже часто безосновної критики господарки в кухнях, але охочих до громадської праці не було багато.

Праця в кухнях починається в 5.год.ранку і триває до 19.години. Завідуючі кухнями та магазинери працюють щоденно без відпочинку в неділі і свята, інші робітники працюють на дві зміни. Всі кухонні працівники проходять щомісячну лікарську контролю.

Сьогодні кухні тільки з трудом дають собі раду із своїми великими завданнями, бо, як відомо в останніх часах доволі обмежено число купонного персоналу. Принагідні робітники, що їх висилає таборовий Уряд Праці, в більшості випадків не з'являються до праці. Відсутність належної кількості робочих рук спричинює те, що кухні змушені видавати таборянам картоплю в лупині. Треба ствердити ще й те, що в пивницях гниє єрина, якої нема кому поребрати. Кухонний персонал не має змоги своєчасно відбирати приділюваних харчів з інших магазинів Ареа.

Праця в кухнях утруднена ще й тим, що недостає відповідного інвентаря. Щодо з цього вдалося Харчовому Відділові роздобути.

Дуже важною проблемою була справа залишки страви по кухнях. При варенні для 2500 харчівників дуже часто лишаються деякі кількості страви, якої з чисто господарських мотивів не слід марнувати. З харчових залишків користали з першої черзі шкільна молодь, прийнята по бурсах, самітні мешканці табору, що їм приділювані нормовані порції не вистачають, а далше відвідувачі і гості табору. Та це ще не розв'язувало питання.

Вже з початком року Управа Табору задумувала купити свині, однак не вдалося зробити цього з тої причини, що УНРРА ставилася до всякої годівлі на терені табору в засаді негативно. Був навіть час, що кухні одержали наказ від компетентного урядовця УНРРА виливати залишки страви до каналу і не видавати їх власникам живого інвентаря.

З кінцем липня появилася в "Таборових Буднях" критика господарки в наших кухнях. Кухням зроблено закид, що залишками страв годуються приватні свині та худобу. Заразом поставлено тоді запит, чи не можна б цими залишками, які є власністю таборової громади, годувати таборозві свині, що були б також спільною власністю. Тоді Таборова Управа, не оглядаючись на всякі труднощі по довгих стараннях і розшуках купила з кінцем серпня 20 штук свиней. Як тільки таборяни довідалися про купівлю свиней, зачалася нагінка на Таборову Управу, головню від тих, що їм такий крок був не вигідний. Видумувано різні закиди. Говорено, що при виданні харчів свідомо обирадається таборян, щоб тим шляхом здобути поживу для свиней, що приріст свиней дуже малий та що деякі навіть траплять на зазі.

Вже чотири місяці годуємо свині. Тверджу з повною рішучістю, що таборяни одержують належний їм харч, а свині годуємо виключно кухонними залишками. Для інформації подаю таблицю, яка наочно стверджує зріст в'яти таборових свиней:

Число Вага в портик		Приріст		Вага в	
днів вересня		до 8.12.47.		дні 8.12.47.	
1	10 кг.		31,5 кг.		41,5 кг.
2	13 "		23, - "		36, - "
3	10 "		38,5 "		48, - "
4	11 "		30, - "		41, - "
4	44 кг.		123, - кг.		167,5 кг.

з перенесення:	44, - кг.	123, - кг.	167, 5 кг.
5	16, - "	48, - "	64, - "
6	9, 5 "	25, 5 "	35, - "
7	14, 5 "	40, 5 "	55, - "
8	10, 5 "	30, 5 "	41, - "
9	11, 5 "	32, 5 "	44, - "
10	8, 5 "	29, - "	37, 5 "
11	26, - "	48, - "	74, - "
12	11, - "	30, 5 "	41, 5 "
13	13, 5 "	32, 5 "	45, - "
14	12, - "	35, - "	47, - "
15	13, - "	31, - "	44, - "
16	15, - "	39, - "	54, - "
17	11, - "	33, - "	44, - "
18	17, - "	43, - "	60, - "
19	11, 5 "	19, 5 "	31, - "
20	12, 5 "	36, - "	48, 5 "
20	256, 5 кг.	676, 5 кг.	933, - кг.

Відділ Харчування складається з таких окремих установ: бюро, кухня I і 2 для нормальних харчівників і дитяча кухня.

В бюро працює 5 осіб, у тому керівник відділу, заступник і головний книговедець та три книговоди для кожної кухні. В кухнях I і 2 працюють 44 робітники. Крім цього в кожній кухні є один завідувачий та один ма-газинер.

В дитячій кухні працює 9 робітників, у тому завідувачий, кухар і 7 ро-бітників.

У звітному році таборові кухні приготували і видали:

	снідання	обіди	вечері
дитяча кухня	108341	107835	110986
кухня ч. I	397789	395290	361739
кухня ч. 2	411600	408369	375717
разом	917730	911494	848442

Міттенвальд, 22.12.1947.р.

М. Гаврилюк
Референт Харчування

г/. Технічний Відділ.

Технічний Відділ має за завдання вдержати табір у такому вигляді, щоб могли мешкати і працювати люди в можливо найкращих умовах.

Для виконання цього завдання Технічний Відділ диспонував до 1.1.1947. групою 129 людей, розділеною на окремі ланки праці: бюро 6 осіб, магазин 3 осіб, група електриків 6 осіб, група теслів 17 осіб, група столярів 10 осіб, група інсталюаторів 3 особи, малярі 6 осіб, мулярі 4 особи, кочегарі 26 осіб, дроворуби 17 осіб та 26 робітників без окремо-го призначення, т. зв. група поготівля. Крім цього в Технічному Відділі працювало 16 німців, як інсталюатори, електрики і кочегарі. Після постій-них редуцій число робітників Технічного Відділу обмежалося до 32 о-соби і 16 німців-кочегарів.

Бюро Технічного Відділу веде статистику, планує, заготовляє потрібні матеріали та інструменти і керує в загальному всією роботою відділу. В дні 21.6.1947. число працівників бюро зменшилося до 4-ох осіб. З того часу працею Технічного Відділу керує п. Пушкар Лев.

З днем І.ІІ.47.стан бюро обмежено до двох осіб: керівника і секретаря. Керівникові відділу підлягає безпосередньо технічний магазин, в якому зложені всі технічні матеріали та інструменти.

Група електриків має в своїй опіці електричне владтування табору, ремонти і несе дижурну службу в станицях трансформаторів. Ця група направила лінію проводів високої напруги і вмонтувала третій трансформатор. На її рахунок треба записати цілу низку ремонтних робіт в різних кімнатах Таборової Управи та в мешкальних кімнатах табору.

Група інсталяторів слідкує за справним функціонуванням водних і каналізаційних улаштувань табору. Внаслідок незрозуміння, а може й злої волі мешканців, ті улаштування дуже часто пошкоджуються і вимагають постійно ремонту. Переводити ремонт в сьогоднішній час незвичайно важко з огляду на брак відповідного ремонтного матеріалу та інструментів. Всупереч тому всьому ремонтна група інсталяторів виконала деякі більші ремонтні роботи, як очищення збірників поза табором, чищення колекторів біля І., 2. і А. блоків, де треба було навіть робити глибокий підкоп, щоб дістатися до ушкоджених місць. В грудні 1947.р. група інсталяторів усунула грубу аварію на водній мережі біля 3. блоку, при чому треба було робити глибокий викоп і підкоп під дорогою.

Після останньої редукції група інсталяторів складається всього з двох осіб, які не можуть вже так справно працювати, як досі. При тому треба зазначити, що мешканці табору не завжди придержуються розпорядків Технічного Відділу і дуже часто доволі легковажно спричиняють різні шкоди.

Наш табір опалюється в основному центральним паровим опіванням. В таборі працює три китлівні, а в них на день І.І. 1947. працювало 26 кочегарів і 17 дроворубів з-поміж таборян та 14 німців, серед яких є інсталятори і механіки, що слідкують за опівальною мережею та з місця направляють всі дрібніші ушкодження. В жовтні 1947.р. переведено основний ремонт двох китлів і завдяки цьому сьогодні опівання в нашому таборі справно функціонує. З опалом не маємо більших труднощів. Наш табір забезпечений в опалі принаймні до кінця березня 1948.р. Постійно надходять нові транспорти опалу, який є у завідуванні Відділу Постачання.

На день І.І. 1947. Технічний Відділ диспонував групою теслів і столярів /17 і 10/. Теслі переводили більші ремонтні роботи при консервації таборових будинків та при використанні непристосованої мешкальної площі на мешкання для таборян.

Група столярів виконувала ремонтні столярські роботи, виготовляла нові меблі для потреб Таборової Управи і шкіль та виконувала дрібніші роботи для потреб табору. Крім цього ця група пробувала навіть виконувати меблі для американської армії, але з браку відповідного матеріалу та інструментів цю роботу припинено.

В місяці листопаді та грудні 1947.р. переведено ремонт вікон в умивальних і кльозетах та пивницях по всіх блоках і пристосібно п'ять кімнат для гімназії. Від І.ІІ. 1947. працює теслярсько-столярська група в складі 5 осіб.

З 5-ох малярів, 4-ох мулярів і 26-ох робітників, які на І.І. 1947. працювали в Технічному Відділі, створено в лютому того ж року т.зв. робочу групу з 5-ох осіб. В цій групі є по одному фахівцеві усіх тих спеціальностей, потрібних для проведення ремонтних робіт. Ця група виконала дуже багато різних робіт, як от біління всіх шкільних приміщень, кухонних приміщень, шпитальних кімнат та інші. Ця група працювала при підготові таборової виставки в Міттенвальді і Гарміш. Ця робоча група урядкувала зовнішній вигляд нашого табору, поробила огорожі довкола будинків і відновила затоптані травники. З днем І.ІІ. 1947. групу зредуковано до трьох осіб.

З 1.ІІ. 1947. під нагляд Технічного Відділу віддано також телефонну централю з 4 особами персоналу і технічний нагляд над таборо-

вим радіовузлом.

Підсумовуючи працю Технічного Відділу, треба ствердити, що в загальному відділ вивязався зі своїх завдань всупереч усім перешкодам, що їх стрічав на кожному кроці. Відсутність відповідного матеріалу, інструменту, а також засобів транспорту і робітників, дуже боліче відбивався на праці Технічного Відділу. Не завжди таборовий Відділ Праці міг дати відповідну кількість робітників, а ясно, що при сьогоднішньому стані робітників у відділі /32 особи/ без додаткового приділу принагідних робітників, Технічний Відділ не має спроможности на час виконувати всі свої завдання.

Міттенвальд, 24.12.1947.р.

Лев Пушкар
Керівник Технічного Відділу

УІ. ЗВІДОМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ.

Контрольна Комісія, покликана до життя Таборовою Радою, перевіряла періодично працю Таборової Управи, її відділів та всіх установ і організацій, діючих на терені нашого табору.

Контрольна Комісія старалася в своїй роботі звернути головну увагу на такі ділянки таборового господарського життя, які безпосередньо за торкують життєве зацікавлення мешканців табору. Тут головне треба згадати про таборіві кухні і працю сектора СО.

В ході своєї праці Контрольна Комісія ствердила деякі недомогання в таборівих кухнях, але їх дуже скоро вдалося усунути, переорганізувавши персонал та методи праці. Про ідеальне налагодження кухонного апарату годі говорити, бо й таборова спільнота, серед якої доводиться нам жити і працювати, не є ідеально дібрана щодо своїх навиків і характерів.

Після цілої низки переведених перевірок по кухнях виявилось, що треба, головне там, завести т.зв. громадську контролю. На відповідний апель до громадян доброї волі в цій справі зголосилося всього 5 осіб. Тоді Контрольна Комісія в порозумінні з бльоковими пішла на шлях призначування дижурних по кухнях за списком. Та ця акція тривала тільки три дні, бо в дальшому не вдалося знайти охочих до громадської почесної праці.

Призначена калорійна ставка для кожного таборянина була додержувана тільки рахунково, бо фактичного додержання цієї ставки не легко добитися. Тут треба підкреслити, що головним складником прохарчування таборян є картопля та ярина, продукти, які дуже часто приходять до табору в надисутому стані і вимагають негайної перебірки та консервації. З прикрістю треба ствердити, що викликані до цієї праці таборяни майже у 100% не з'являлися до праці. Уряд Праці визначував денно до поточної табової праці по 70 осіб, але з'являлося тільки 4-5 осіб денно. Треба ствердити, що втрата калорійности була в багатьох випадках з вини самих таборян.

Розподіл одягу та взуття, що є одною з ділянок СО, абсорбував дуже багато уваги нашої табової громади. Було багато нарікань та негодувань з цього приводу. Контрольна Комісія ствердила, що одержувані речі до розподілу для таборян були в оплаканому стані. Всякі заходи Управи Табору в справі виміни їх, не дали бажаних успіхів. Звичайно компетентні чинники поручали брати те, що дають. Контрольна Комісія ствердила, що були й такі мешканці табору, які не одуржували ніяких речей з магазину з різних причин: одні звертали одержані ордери, іншим не подобався колір чи фасон, а ще інші зовсім не старалися щонебудь для себе одержати, бо мабуть не відчували конечної потреби. В загальному треба ствердити, що населення табору одягнено доволі пристойно.

Мешканєва справа в нашому таборі не зовсім ідеально розв'язана. Причиною певних нарікань на мешканєві труднощі є безперечно брак більшо...

го числа малих окремих кімнат. Рефлектантів на окремі кімнати є так багато, що годі всіх при найкращій волі задовольнити.

Переведена контрола в таборових установах, організаціях і майстернях, що діють на нашому терені, не ствердила зної волі керівних органів, але навпаки виявила дуже багато доброї волі та ініціативи, вложений у розбудову цих установ. Зокрема треба ствердити, що стан каси згідний із усіми вписами в касовій книзі та обоснований відповідними прилогами і документами.

Міттенвальд, 24.12.1947.р.

м-р Г.Кульчицький
Голова Контрольної Комісії

З М І С Т:

I. Хронологіка праці Таборової Ради	ст. I
II. Загальний огляд Команданта Табору	4
III. Загально-адміністративна частина	6
а/Загальний огляд; б/Таборова поліція; в/Таборова пошта; г/Таборова амбулаторія; г/Мешканева справа; д/Уряд Праці;	
IV. Культ-Освітній Відділ і Суспільної Опіки	12
а/Загальний огляд; б/Інформаційний підвідділ; в/Реєстраційний підвідділ; г/Одяговий підвідділ; г/Підвідділ СО; д/Культурно-освітня і шкільна справа: 1.Школи; 2.Фінансування шкіл; 3.Позашкільна освіта; 4.Радіовузол; 5.Фахове навчання; 6.Еміграційний Уряд.	
У. Господарське життя табору: а/Фінансово-господарське звітлення; б/Відділ Постачання; в/Відділ Харчування; г/Технічний Відділ.	36
VI. Звітлення Контрольної Комісії	35
Зміст	36

З книги відвідувачів виставки у Гарміш /по німецьки/:

"Я тішуся з глибини мого серця, що маю змогу знову оглядати і переживати українське мистецтво. Я бажаю українським приятелям щасливого майбутнього". Роберт Ліберт, Гайдельберг.

"Тільки шкода, що не даю змоги багатьом німцям оглянути цю виставку. Коли йде про мене, то я завжди мала симпатії для цього народу з його старою традицією, високим народним мистецтвом і з його теплою людністю та ширістю. Бажаю всім, хто ще носить в душі тугу за батьківщиною, знайти місце, яке кому належить і багато щастя у майбутньому". Еліза Гавлята, Авгсбург.

"Виставка поглибила ще моє поважання до вмілостей і пильності українського народу. Я бажаю усім українцям мати врешті змогу розвивати їхні вмілості у власному краї і власній державі." Карль фон Демпф, Вельцлар.

"Ця виставка навчила мене ясно відрізнити українця від росіянина". В.Кітман, Гарміш.

Накладом Управи Табору.

Тираж 300 примірників.

Технічними засобами в-ва "Щоденні Вісті".